

**Lag
om ändring i lagen (1992:1528) om offentlig
upphandling;**

Omtryck

utfärdad den 4 december 1997.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² i fråga om lagen (1992:1528) om offentlig upphandling³

dels att 2 kap. 9 §, 3 kap. 3 och 13 §§ samt 5 kap. 6 och 15 §§ skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 2 kap. 18 skall utgå,

dels att i 3 kap. 17 §, 5 kap. 19 §, 6 kap. 16 § och 7 kap. 12 § orden "EK-kommissionen" skall bytas ut mot "Europeiska gemenskapernas kommission",

dels att 1 kap. 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11-18, 22, 23 och 25 §§, 2 kap. 3, 6, 11 och 13-18 §§, 3 kap. 6-9, 15, 18, 19 och 21-24 §§, 4 kap. 1, 4-6, 9-11, 14-16, 19, 20, 22-26, 27 och 28 §§, 5 kap. 1, 2, 7, 11, 17, 20, 21, 23-25, 28 och 30 §§, 6 kap. 12 §, 7 kap. 1, 8, 13 och 14 §§ samt rubrikerna närmast före 1 kap. 12 §, 3 kap. 23 och 24 §§, 4 kap. 26 § och 5 kap. 25 § och rubriken till bilagan till lagen skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas 16 nya paragrafer, 1 kap. 7 a, 16 a, 16 b, 18 a, 20 a och 23 b §§, 4 kap. 7 a, 15 a-d, 22 a, 30 och 31 §§, 5 kap. 27 § och 7 kap. 15 § samt närmast före 1 kap. 16 a och 23 b §§, 4 kap. 15 a, 22 a, 30 och 31 §§ och 5 kap. 27 § samt 7 kap. 15 nya rubriker, och i bilagan skall införas en ny avdelning, Avdelning C, av följande lydelse.

Lagen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna lag träder i kraft.

¹ Prop. 1996/97:153, bet.1997/98:FiU7, rskr. 1997/98:61.

² Jfr kommissionens direktiv 93/36/EEG av den 14 juni 1993 om samordning av förfarandet vid offentlig upphandling av varor, direktiv 93/37/EEG av den 14 juni 1993 om samordning av förfarandena vid tilldelning av offentliga upphandlingskontrakt för bygg- och anläggningsarbeten, direktiv 93/38/EEG av den 14 juni 1993 om samordning av upphandlingsförfarandet för enheter som har verksamhet inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna, direktiv 92/50/EEG av den 18 juni 1993 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av tjänster, det första rättsmedelsdirektivet: 89/665/EEG av den 21 december 1989 om samordning av lagar och andra författningar med gemenskapsregler för upphandling av varor, bygg- och anläggningsarbeten och det andra rättsmedelsdirektivet: 92/13/EEG av den 25 februari 1992 om samordning av lagar och andra författningar med gemenskapsregler för upphandling inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna.

³ Lagen omtryckt 1993:1468.

1 kap. Allmänna bestämmelser

Lagens tillämpningsområde m.m.

1 § Denna lag innehåller allmänna bestämmelser om offentlig upphandling (1 kap.), särskilda bestämmelser om offentlig upphandling av varor (2 kap.), av byggtreprenad (3 kap.), inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationsområdena (4 kap.), av tjänster (5 kap.) samt bestämmelser om upphandling i de fall upphandlingen understiger de tröskelvärden som anges i 2-5 kap. och i vissa andra fall (6 kap.). Lagen innehåller också bestämmelser om överprövning, skadestånd, m.m. (7 kap.).

I lagen finns bestämmelser till uppfyllande av de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen (EU). *Lag (1995:704)*.

2 § Denna lag gäller vid upphandling som görs av staten, kommuner, landsting, kyrkliga kommuner och sådana andra upphandlande enheter som avses i 5 och 6 §§.

För upphandling som avses i 6 kap. gäller endast bestämmelserna i nämnda kapitel och de bestämmelser i 1 och 5 kap., till vilka hänvisas i 6 kap. samt 7 kap. 1-10 §§. *Lag (1997:1068)*.

3 § Denna lag gäller inte

1. upphandlingsförfaranden som överenskommits i ett internationellt avtal mellan någon av staterna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och någon annan stat för ett projekt som är gemensamt för de avtalslutande staterna,

2. upphandlingsförfaranden som överenskommits i ett avtal beträffande stationering av militär personal, eller

3. upphandlingsförfaranden som överenskommits i en internationell organisation.

För följande upphandlingar gäller endast bestämmelserna i 6 kap., nämligen

1. upphandling som omfattas av sekretess eller andra särskilda begränsningar med hänsyn till rikets säkerhet och

2. upphandling av försvarsprodukter och tjänster som inte har civil användning och som omfattas av artikel 223 i Romfördraget. *Lag (1997:1068)*.

Huvudregel om affärsmässighet

4 § Upphandling skall göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Definitioner

5 § I denna lag används följande termer med den betydelse som här anges:

Upphandling: köp, leasing, hyra eller hyrköp av varor, byggtreprenader eller tjänster.

Upphandlande enhet: statliga, kommunala och andra myndigheter, beslutande församlingar i kommuner, landsting och kyrkliga kommuner, sådana bolag, föreningar, samfälligheter och stiftelser som anges i 6 § och, såvitt avser upphandling enligt 4 och 6 kap., sådana enheter som avses i 4 kap. 1 § andra stycket och 6 kap. 1 § tredje stycket samt sammanslutningar av sådana

myndigheter, beslutande församlingar, bolag, föreningar, samfälligheter, stiftelser och enheter.

Upphandlingskontrakt', skriftliga avtal som en upphandlande enhet ingår avseende upphandling enligt denna lag.

Byggtreprenad: utförande eller både projektering och utförande av ett arbete, som kan hänföras till en verksamhet som anges i avdelning C i bilagan till denna lag, eller ett byggnads- eller anläggningsarbete i sin helhet, vars resultat självständigt kan fullgöra en teknisk och ekonomisk funktion.

Koncession: ett upphandlingskontrakt avseende byggtreprenad där ersättning för arbetet utgår i form av en rätt att utnyttja anläggningen eller i form av dels en sådan rätt, dels betalning.

Leverantör: den som tillhandahåller varor eller utför arbeten eller tillhandahåller tjänster även om han inte varit den som i det särskilda fallet tillhandahållit eller utfört det som upphandlats.

Ramavtal: avtal som ingås mellan en upphandlande enhet och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa samtliga villkor för avrop som görs under en viss period.

Formgivningstävling: sådan tävling som avses i 5 kap. 28 §.

Förfrågningsunderlag: underlag för anbud, som en upphandlande enhet tillhandahåller en leverantör.

Påskyndat förfarande: sådant förfarande som avses i 2 kap. 15 §, 3 kap. 20 § och 5 kap. 22 §.

Anbudsgivare: den som lämnar anbud.

Anbudssökande: den som ansöker om att få lämna anbud vid selektiv eller förhandlad upphandling.

Öppen upphandling: upphandling där alla leverantörer får lämna anbud.

Selektiv upphandling: upphandling där en upphandlande enhet inbjuder vissa leverantörer att lämna anbud.

Förhandlad upphandling: upphandling där en upphandlande enhet inbjuder vissa leverantörer att lämna anbud och tar upp förhandling med en eller flera av dem.

Förenklad upphandling: upphandling där alla leverantörer har rätt att delta, deltagande leverantörer skall lämna skriftligt anbud och den upphandlande enheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

Direktupphandling: upphandling utan infordrande av skriftligt anbud. *Lag (1997:1068)*.

6 § Termen "upphandlande enhet" innefattar sådana bolag, föreningar, samfälligheter och stiftelser som har inrättats i syfte att täcka behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär och

1. vars kapital huvudsakligen har tillskjutits av staten, en kommun, ett landsting, en kyrklig kommun eller en annan upphandlande enhet, eller

2. vars upphandling står under statlig eller kommunal tillsyn eller en tillsyn av en annan upphandlande enhet, eller

3. vars styrelse till mer än halva antalet ledamöter utses av staten, en kommun, ett landsting, en kyrklig kommun eller en annan upphandlande enhet. *Lag (1997:1068)*.

7 § En upphandlande enhet skall annonsera upphandlingar om inte annat anges i 2-5 kap.

7 a § Vid selektiv upphandling enligt 2, 3 eller 5 kap. får en upphandlande enhet ange i annonsen det antal leverantörer som den avser att bjuda in att lämna anbud. Antalet skall bestämmas med hänsyn till arten av det som skall upphandlas och vara tillräckligt stort för att uppnå effektiv konkurrens. Det måste uppgå till minst fem och får uppgå till högst 20. *Lag (1997:1068).*

8 § En annons om upphandling skall på snabbaste lämpliga sätt sändas till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer. Om upphandling sker enligt reglerna för påskyndat förfarande skall annonsen sändas med telex, telegram eller telefax.

Annonsen skall innehålla uppgift om dagen för avsändandet. Den upphandlande enheten skall kunna visa vilken dag annonsen avsändes. *Lag (1997:1068).*

9 §⁴ En annons som avses i 8 § skall skrivas på något av de språk som är officiella inom Europeiska unionen.

Vid upphandling enligt 2, 3 eller 5 kap. får annonsen inte vara längre än en sida i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. *Lag (1997:1068).*

10 § En annons som avses i 8 § får inte publiceras före dagen för avsändandet till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer. Annonsen får inte innehålla annan information än den som publiceras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

11 §⁵ En enhet som avslutat en upphandling enligt bestämmelserna i 2, 3 eller 5 kap. skall inom 48 dagar därefter sända en annons till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer hur upphandlingen har avslutats. Annonsen får inte innehålla uppgifter vars publicering skulle strida mot något allmänt intresse eller motverka befogade affärs- eller konkurrensintressen.

Enheten skall också upprätta en rapport om den avslutade upphandlingen. Rapporten skall lämnas till Europeiska gemenskapernas kommission på dess begäran. Rapporten skall innehålla uppgifter om

1. enhetens namn och adress samt upphandlingens föremål och värde,
2. namn på anbudsgivare eller anbudssökande som kvalificerat sig för att delta i upphandlingen och anledningen till valet av dessa,
3. namn på anbudsgivare eller anbudssökande som inte vunnit framgång och anledningen till det,
4. namn på den leverantör som fick upphandlingen, anledningen till det och, i förekommande fall, hur stor del av upphandlingen leverantören avser att lägga ut på någon annan, och
5. för förhandlad upphandling, anledningen till valet av det förfarandet.

Lag (1997:1068).

⁴ Senaste lydelse 1995:704.

⁵ Senaste lydelse 1995:704.

12 § Om förfrågningsunderlaget innehåller en teknisk beskrivning av föremålet för upphandlingen skall beskrivningen göras med hänvisning till

1. svensk standard som överensstämmer med europeisk standard,
2. ett sådant europeiskt tekniskt godkännande av en produkts lämplighet som gjorts av ett organ som godtagits av EES-länderna, eller
3. en teknisk specifikation som utformats enligt ett förfarande som godtagits av EES-länderna och som publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Första stycket gäller inte, om det i någon annan författning finns avvikande bestämmelser och dessa överensstämmer med gemenskapsrätten. *Lag (1997:1068).*

13 § Vid upphandling enligt 2, 3 eller 5 kap. får en upphandlande enhet utforma den tekniska beskrivningen på annat sätt än som anges i 12 §, om

1. de europeiska tekniska specifikationerna inte anger hur överensstämmelse med dem skall fastställas, eller det är tekniskt omöjligt att på ett tillfredsställande sätt fastställa om föremålet för upphandlingen överensstämmer med europeiska tekniska specifikationer,

2. tillämpning av sådana europeiska tekniska specifikationer som avses i 12 § inte skulle göra det möjligt för den upphandlande enheten att upphandla utrustning m.m. som är tekniskt förenlig med utrustning som redan används av enheten eller skulle medföra orimliga kostnader eller orimliga tekniska svårigheter, dock endast under förutsättning att den upphandlande enheten som ett led i en klart definierad och dokumenterad strategi beslutat att inom en angiven tidsperiod gå över till utrustning som stämmer överens med sådana specifikationer,

3. vad som skall upphandlas är av sådan nyskapande karaktär att gällande standarder eller europeiska tekniska specifikationer inte är lämpliga, eller

4. det finns särskilt föreskrivna tekniska krav och dessa överensstämmer med gemenskapsrätten. *Lag (1997:1068).*

14 §⁶ Vid upphandling enligt 2, 3 eller 5 kap. skall en upphandlande enhet som tillämpar bestämmelserna i 13 § skriftligen ange skälen för sitt beslut. Om det är möjligt, skall detta göras i annonsen i Europeiska gemenskapernas officiella tidning eller i förfrågningsunderlaget. Enheten skall vidare på begäran tillhandahålla EES-länderna och Europeiska gemenskapernas kommission skälen för beslutet. *Lag (1997:1068).*

15 § Om europeiska tekniska specifikationer som avses i 12 § första stycket 2 och 3 inte finns, gäller följande vid upphandling enligt 2, 3 eller 5 kap.

Den tekniska beskrivningen skall göras genom hänvisning till nationella tekniska specifikationer som är förenliga med lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m., eller i övrigt med gemenskapsrätten.

Om andra stycket inte är tillämpligt, får den tekniska beskrivningen göras genom hänvisning till

1. nationella tekniska specifikationer i fråga om konstruktion, beräkningsmetoder, utförande av arbete och materialanvändning, eller

2. andra handlingar, om möjligt till svenska standarder som stämmer överens med internationell standard eller till andra svenska standarder. *Lag (1997:1068)*.

16 § Den tekniska beskrivningen av föremålet för upphandlingen får varken i förfrågningsunderlaget eller i något annat underlag för upphandlingen hänvisa till en särskild vara eller process på ett sådant sätt att vissa företag gynnas eller missgynnas. En sådan hänvisning får dock göras, om det är motiverat med hänsyn till föremålet för upphandlingen.

En upphandlande enhet får hänvisa till ett visst märke, fabrikat eller ursprung, om den inte på något annat sätt kan beskriva föremålet för upphandlingen tillräckligt preciserat och begripligt. Hänvisningen skall följas av orden "eller likvärdig". *Lag (1997:1068)*.

Inbjudningar vid selektiv och förhandlad upphandling

16 a § Vid selektiv och förhandlad upphandling skall, utöver vad som anges i 2 kap. 14 §, 3 kap. 19 §, 4 kap. 20 § och 5 kap. 21 §, inbjudan att lämna anbud innehålla uppgifter om

1. adress där ytterligare handlingar kan beställas, senaste dag för en sådan beställning samt, i de fall avgift skall betalas, belopp och betalningsvillkor,
2. den dag då anbud senast skall ha kommit in, adress till vilken anbud skall sändas och det eller de språk som kan användas,
3. annonser varigenom upphandlingen offentliggjorts,
4. vilka handlingar som skall bifogas,
5. villkor för tilldelning av kontrakt, om de inte framgår av annonsen, och
6. andra särskilda villkor som gäller för att få delta. *Lag (1997:1068)*.

16 b § När det är fråga om selektiv eller förhandlad upphandling skall den upphandlande enheten, vid urvalet av de leverantörer som den avser att bjuda in till anbudsgivning, ta hänsyn till sådana upplysningar om leverantörerna som avses i 17 och 18 §§. *Lag (1997:1068)*.

Krav som får ställas på leverantören

17 § En leverantör kan uteslutas från deltagande i upphandling om han

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,
2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,
3. är dömd för brott avseende yrkesutövningen enligt lagakraftvunnen dom,
4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande enheten kan visa detta,
5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller
6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av denna paragraf eller 18 §.

Enheten får begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta honom med stöd av första stycket 1-3 eller 5.

Enheten får också begära att en leverantör visar att han är registrerad i det land där han driver verksamhet enligt landets regler om aktiebolags- eller handelsregister eller liknande register. *Lag (1997:1068).*

18 § En leverantör kan visa att han uppfyller krav som uppställts med stöd av 17 § genom skriftliga bevis som är lämpade för ändamålet. Om det finns särskilda skäl, får ett skriftligt bevis ersättas av en utsaga som har avgetts på heder och samvete eller under annan liknande försäkran.

En upphandlande enhet skall i annonsen om upphandling eller inbjudan till anbudsgivning ange vilka bevis den vill ha om en leverantörs finansiella och ekonomiska ställning samt tekniska förmåga och kapacitet.

Om en leverantör är registrerad i ett EES-lands officiella förteckning över godkända leverantörer, skall leverantören anses uppfylla de krav som kan ställas upp med stöd av 17 § första stycket 1-3. *Lag (1997:1068).*

18 a § I förfrågningsunderlaget får den upphandlande enheten begära att anbudsgivaren i sitt anbud redovisar vilka delar av upphandlingskontraktet som han avser att lägga ut på någon annan. *Lag (1997:1068).*

Former för anbud och ansökningar om deltagande i anbudsgivning

19 § Anbud och ansökningar om deltagande i anbudsgivning skall avges skriftligt. Ansökningar får göras muntligt eller genom telegram eller telefax om de bekräftas genom en egenhändigt undertecknad handling. Bekräftelsen skall lämnas omgående eller i vissa fall som anges i 2-5 kap. komma upphandlande enhet till hända inom frister som anges där.

Mottagande och öppnande av anbud

20 § Försändelser med anbud skall, så snart som möjligt efter anbudstidens utgång, öppnas vid en förrättning där minst två av den upphandlande enheten utsedda personer skall delta. Anbudet skall föras upp i en förteckning, som skall bestyrkas av dem som deltar i förrättningen. På begäran av en anbudsgivare skall dessutom en av handelskammare utsedd person närvara. Kostnaderna för detta skall betalas av den som framställt begäran.

Vid förhandlad upphandling får försändelserna öppnas och anbudet förtecknas utan en sådan förrättning som avses i första stycket. Anbudet skall öppnas samtidigt eller, om det finns synnerliga skäl, allteftersom de kommer in.

20 a § Vid upphandling enligt 2, 3 eller 5 kap. skall den upphandlande enheten, innan den börjar pröva anbudet, pröva om anbudsgivarna eller anbudssökandena uppfyller de krav som ställts upp på leverantören. *Lag (1997:1068).*

21 § En upphandlande enhet får medge att en anbudsgivare eller anbudssökande rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudet eller ansökningen att få lämna anbud.

Enheten får begära att ett anbud eller en ansökan förtydligas om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. *Lag (1996:433).*

22 § En upphandlande enhet skall anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, eller
2. det anbud som har lägst anbudspris.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, skall enheten ta hänsyn till samtliga omständigheter såsom pris, leveranstid, driftkostnader, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service, tekniskt stöd, miljöpåverkan m. m. Enheten skall i förfrågningsunderlaget eller i annonsen om upphandling ange vilka omständigheter den tillmäter betydelse. Omständigheterna skall om möjligt anges efter angelägenhetsgrad, med den viktigaste först. *Lag (1997:1068).*

23 §⁷ En upphandlande enhet får förkasta anbud som den anser vara orimligt lågt, dock först sedan enheten skriftligen begärt förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar. Hänsyn får tas endast till förklaringar som kan godtas på objektiva grunder, såsom kostnaderna i tillverkningen eller utförandet, de tekniska lösningarna, och originaliteten i anbudsgivarens förslag.

Vid upphandling enligt 2, 3 eller 5 kap. skall en upphandlande enhet, som i förfrågningsunderlaget angett att den skall anta det anbud som har lägst anbudspris men som förkastat ett anbud av det skälet att det bedömts vara orimligt lågt, lämna en rapport om sitt beslut till Europeiska gemenskapernas kommission. *Lag (1997:1068).*

23 a § Grupper av leverantörer har rätt att lämna anbud och förhandla. Den upphandlande enheten får inte föreskriva att sådana grupper skall anta en bestämd juridisk form för att få lämna anbud eller förhandla. Enheten får dock föreskriva att den utsedda gruppen skall anta en viss juridisk form när den blivit tilldelad kontraktet, om det krävs för att kontraktet skall kunna fullföljas korrekt. *Lag (1995:704).*

Alternativa utföranden.

23 b § Skall en upphandlande enhet anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, får den även pröva anbud som innehåller ett alternativt utförande, om det uppfyller de minimikrav som enheten ställt upp. Kraven skall ha angetts i förfrågningsunderlaget.

Om enheten inte avser att pröva anbud som innehåller alternativa utföranden, skall den i annonsen upplysa om detta.

Ett utförande, som är alternativt i förhållande till kravspecifikationen i förfrågningsunderlaget, får inte förkastas endast av det skälet att det är utformat enligt europeiska tekniska specifikationer eller enligt svensk standard som i huvudsak ansluter till en europeiskt godtagen teknisk specifikation. *Lag (1997:1068).*

Förvaring av handlingar

24 § En upphandlande enhet skall på betryggande sätt förvara anbud och anbudsansökningar med tillhörande beskrivningar, modeller och ritningar samt anbudsförteckningar, sammanställningar och liknande.

⁷ Senaste lydelse 1995:704.

25 § Om en eller flera upphandlande enheter till mer än hälften bidrar till kostnaden för byggtreprenad som avser verksamhet som hör till grupp 502 i avdelning C i bilagan till denna lag, eller som rör uppförande av sjukhus, anläggningar för sport, rekreation och fritid, skol- eller universitetsbyggnader eller byggnader för administrationsändamål och som upphandlas av någon annan skall enheten se till att bestämmelserna i 3 och 5 kap. iakttas vid upphandlingen. *Lag (1997:1068).*

Uppgiftslämnande för statistikändamål

26 § Att näringsidkare, kommuner och andra kan åläggas skyldighet att för statistikändamål lämna uppgifter beträffande offentlig upphandling följer av lagen (1992:889) om den officiella statistiken. *Lag (1994:614).*

2 kap. Varuupphandling

Tröskelvärden m.m.

1 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på sådan upphandling av varor som görs av en upphandlande enhet och beräknas uppgå till minst de belopp, exklusive mervärdesskatt, som anges i andra stycket (tröskelvärde).

För statliga myndigheter är tröskelvärdet 130 000 särskilda dragningsrätter (sdr). För övriga upphandlande enheter är tröskelvärdet det lägsta av 200 000 ecu eller 200 000 sdr. *Lag (1996:433).*

2 § Bestämmelserna i detta kapitel skall inte tillämpas på upphandling som avses i 4 kap.

3 § För upphandlingskontrakt som avser leasing, hyra eller hyrköp och löper på bestämd tid om högst tolv månader skall värdet beräknas till kostnaden för kontraktet under löptiden. För upphandlingskontrakt som avser längre tid skall värdet beräknas till den totala kostnaden med tillägg av varans uppskattade restvärde. För upphandlingskontrakt som löper på obestämd tid skall värdet beräknas till månadskostnaden multiplicerad med talet 48.

För upphandlingskontrakt som är regelbundet återkommande eller som skall förnyas inom en viss tid, skall värdet beräknas antingen till

1. det sammanlagda värdet av liknande kontrakt som slutits under det föregående budgetåret eller den föregående tolv månadersperioden, om möjligt justerat med hänsyn till förutsebara ändringar i kvantitet eller värde under den tolv månadersperiod som följer på det ursprungliga kontraktet, eller

2. det sammanlagda värdet av de upphandlingskontrakt som kommer att ingås under den tolv månadersperiod som följer på det första kontraktet eller, om kontraktstiden är längre än tolv månader, under hela kontraktperioden.

Valet av beräkningsmetod får inte göras i avsikt att kringgå bestämmelserna i detta kapitel.

Options- och förlängningsklausuler skall beaktas som om de utnyttjats. *Lag (1997:1068).*

4 § En upphandling avseende en viss kvantitet varor får inte delas upp i syfte att tröskelvärdet skall underskridas.

5 § Flera upphandlingar av varor av samma typ som skall göras samtidigt skall anses som endast en upphandling vid tillämpning av 1 §. Om tröskelvärdet då överskrids skall varje enskild upphandling göras enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Annonsering

6 §⁸ En upphandlande enhet skall så tidigt som möjligt under budgetåret genom förhandsannonsering informera om de upphandlingar enligt 1-5 §§ över 750 000 ecu som enheten planerat för budgetåret för varje varuumråde. Om förhandsannonsering gäller 1 kap. 8-10 §§. *Lag (1997:1068).*

7 § En upphandlande enhet skall annonsera sin upphandling om inte annat följer av 10 § andra stycket eller 11 §.

7 a § En upphandlande enhet skall inom 15 dagar från det att begäran kommit in lämna upplysningar till varje anbudssökande eller anbudsgivare som så begär om varför hans ansökan eller anbud förkastats. Den vars anbud förkastats skall på begäran få veta vem som fick upphandlingen. Om enheten beslutat att inte avsluta en annonserad upphandling eller att göra om upphandlingen skall enheten på begäran lämna upplysningar till anbudsgivare eller anbudssökande om skälen för sitt beslut. Enheten skall underrätta Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer om sitt beslut. *Lag (1994:614).*

Val av upphandlingsförfarande

8 § Öppen eller selektiv upphandling skall användas om inte något annat upphandlingsförfarande får tillämpas enligt 10 eller 11 §. *Lag (1995:704).*

9 §⁹ *har upphävts genom lag (1997:1068).*

10 § Förhandlad upphandling får, under förutsättning att de i förfrågningsunderlaget ursprungligen angivna kontraktsvillkoren inte väsentligt ändrats, användas om anbud som lämnats vid öppen eller selektiv upphandling inte motsvarar de krav på föremålet för upphandlingen som ställts upp i underlaget.

Om den förhandlade upphandlingen enligt första stycket inte omfattar samtliga korrekt lämnade anbud från anbudsgivare som motsvarar de krav som ställts på leverantör i det föregående upphandlingsförfarandet, skall den upphandlande enheten annonsera den förhandlade upphandlingen. *Lag (1996:433).*

11 §¹⁰ Förhandlad upphandling får användas utan föregående annonsering om

⁸ Senaste lydelse 1994:614.

⁹ Senaste lydelse 1994:614.

¹⁰ Senaste lydelse 1996:433.

1. det vid öppen eller selektiv upphandling inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud, under förutsättning att de i förfrågningsunderlaget ursprungligen angivna kontraktsvillkoren inte väsentligt ändrats och att en rapport lämnas till Europeiska gemenskapernas kommission,

2. varorna framställs enbart för forskning, utveckling, experiment eller studier, under förutsättning att framställningen inte sker i vinstsyfte eller för att täcka forsknings- och utvecklingskostnader,

3. varorna av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan tillverkas eller levereras av endast en viss leverantör,

4. det är absolut nödvändigt att genomföra upphandlingen, men synnerlig brådskas, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses och inte heller kan hänföras till den upphandlande enheten, gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid öppen eller selektiv upphandling,

5. det gäller ytterligare leveranser från den ursprungliga leverantören, avsedda antingen som delersättning för eller tillägg till tidigare leveranser och ett byte av leverantör skulle medföra anskaffning av varor som skulle vara tekniskt oförenliga med de först anskaffade eller leda till oskäliga tekniska svårigheter avseende drift och underhåll.

Tilläggsleveranser som avses i första stycket 5 får avse längre tid än tre år endast om det finns särskilda skäl. *Lag (1997:1068).*

11 a § Om en upphandlande enhet väljer förhandlad upphandling med föregående annonsering skall antalet anbudsgivare i förhandlingen inte vara mindre än tre, förutsatt att det finns ett tillräckligt antal lämpliga anbudsgivare. *Lag (1995:704).*

12 § *har upphävts genom lag (1995:704).*

Tidsfrister

13 §¹¹ Vid öppen upphandling skall tiden för mottagande av anbud vara minst 52 dagar från den dag då annonsen om upphandling avsändes om inte något annat följer av 16 §.

En upphandlande enhet skall lämna ut förfrågningsunderlaget till en leverantör inom sex dagar från det att underlaget har begärts, om så har begärts i rimlig tid. Ytterligare information skall lämnas senast sex dagar före anbudstidens utgång, om så har begärts i rimlig tid. *Lag (1997:1068).*

14 § Vid selektiv och förhandlad upphandling skall tiden för mottagande av ansökningar om att få lämna anbud vara minst 37 dagar från den dag då annonsen om upphandling avsändes. Den upphandlande enheten skall vid ett och samma tillfälle till samtliga utvalda deltagare skicka ut både skriftlig inbjudan att lämna anbud och förfrågningsunderlaget.

Vid selektiv upphandling skall tiden för mottagande av anbud vara minst 40 dagar från den dag inbjudan skickades ut till deltagarna.

Ytterligare information om upphandlingen skall lämnas senast sex dagar före anbudstidens utgång, om så har begärts i rimlig tid. *Lag (1997:1068).*

15 § Om de enligt 14 § angivna tidsfristerna inte kan tillämpas på grund av brådska får tidsfristerna förkortas, den i 14 § första stycket till 15 dagar, den i 14 § andra stycket till 10 dagar och den i 14 § tredje stycket till fyra dagar (påskyndat förfarande). *Lag (1997:1068).*

16 § Om förfrågningsunderlaget vid öppen upphandling är alltför skrymmande för att kunna skickas till anbudsgivare inom den tidsfrist som anges i 13 § andra stycket skall tidsfristen i 13 § första stycket förlängas i skäligen utsträckning.

Om anbudsgivningen vid öppen eller selektiv upphandling måste föregås av besök på platsen för leveransen eller hos den upphandlande enheten, skall tidsfristerna i 13 § första stycket respektive 14 § andra stycket förlängas i skäligen utsträckning. *Lag (1997:1068).*

17 § Såväl ansökan från anbudssökande som inbjudan att lämna anbud skall i det påskyndade förfarandet skickas på snabbast möjliga sätt. En ansökan som görs genom telegram, telex, telefax, telefon eller elektronisk överföring skall bekräftas genom en egenhändigt undertecknad handling som avsåts före tidsfristens utgång enligt 15 §. *Lag (1997:1068).*

18 § En upphandlande enhet som tillåter alternativa utföranden enligt 1 kap. 23 b § får inte förkasta ett anbud av det skälet att anbudet, om det antogs, skulle leda till ett tjänstekontrakt i stället för ett varukontrakt. *Lag (1997:1068).*

3 kap. Upphandling av byggtreprenad

Tröskelvärden m.m.

1 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vid sådan upphandling av byggtreprenad eller koncession som uppgår till minst det lägsta av 5 000 000 ecu eller 5 000 000 särskilda dragningsrätter, exklusive mervärdesskatt. *Lag (1996:433).*

2 § Om ett byggtreprenadkontrakt delas upp i flera mindre delar, skall varje delvärde ingå i beräkningen av upphandlingens värde.

För delkontrakt under 1 000 000 ecu behöver dock andra bestämmelser i detta kapitel än denna paragraf inte tillämpas, förutsatt att summan av de undantagna delkontrakten inte överstiger 20 procent av upphandlingens totala värde.

En upphandling får inte delas upp i syfte att tröskelvärdet skall underskrivas. *Lag (1996:433).*

3 § *har upphävts genom lag (1997:1068).*

4 § Vid beräkning av upphandlingens värde skall hänsyn tas även till värdet av det material och den utrustning som tillhandahålls av den upphandlande enheten och som är nödvändiga för arbetet.

5 § Bestämmelserna i detta kapitel skall inte tillämpas på upphandlingar som avses i 4 kap.

6 § En upphandlande enhet får i förfrågningsunderlaget bestämma att den som söker koncessionen skall lägga ut minst 30 procent av koncessionsvärdet på tredje man, med möjlighet för den koncessionssökande att öka denna minsta andel. Den minsta andel som skall gälla skall anges i upphandlingskontraktet.

Om enheten inte bestämt om utläggning enligt första stycket, får den begära att koncessionssökanden i sitt anbud anger hur stor andel av koncessionens totala värde som han avser att lägga ut på någon annan. *Lag (1997:1068).*

7 § Om den som tilldelas koncessionen är en upphandlande enhet skall bestämmelserna i detta kapitel iakttas vid den enhetens upphandling.

Om den som tilldelas koncessionen inte är en upphandlande enhet, skall upphandlingskontraktet innehålla särskilda villkor i det fall då koncessionshavaren skall lägga ut någon del av entreprenaden på tredje man och värdet överstiger det tröskelvärde som anges i 1 §. Villkoren skall innebära att bestämmelserna i denna lag om annonsering och de i 23 § andra stycket angivna tidsfristerna skall tillämpas. Annonsering krävs dock inte för upphandlingar som uppfyller villkoren för förhandlad upphandling utan annonsering.

Bestämmelserna i 1 kap. 11 § om annonsering av avslutad upphandling gäller inte vid koncession. *Lag (1997:1068).*

8 § Om flera företag går samman för att få en koncession, skall inte något av dem anses som tredje man. Detsamma gäller anknutna företag.

Med anknutna företag avses varje företag över vilket koncessionshavaren kan utöva ett bestämmande inflytande, varje företag som kan utöva ett sådant inflytande över koncessionshavaren och varje företag som tillsammans med koncessionshavaren står under bestämmande inflytande av något annat företag på grund av ägande eller finansiellt deltagande eller på grund av de regler företaget lyder under. Ett företag skall anses ha ett bestämmande inflytande när det, direkt eller indirekt, i förhållande till ett annat företag innehar större delen av företagets tillskjutna kapital, eller kontrollerar majoriteten av röstetalet på grund av aktieägande eller motsvarande eller kan utse fler än halva antalet ledamöter i företagets administrativa, verkställande eller övervakande organ.

En förteckning över företagen skall bifogas ansökan om koncession. Förteckningen skall uppdateras så snart något förhållande ändras. *Lag (1997:1068).*

Annonsering m.m.

9 § En upphandlande enhet skall snarast möjligt genom förhandsannonsering informera om de upphandlingar över tröskelvärdet som enheten planerar och ange deras huvudsakliga art och omfattning. Om förhandsannonsering gäller 1 kap. 8-10 §§. *Lag (1997:1068).*

10 § En upphandlande enhet skall annonsera sin upphandling om inte annat följer av 15 eller 17 §.

11 § En upphandlande enhet skall inom 15 dagar från det att begäran kommit in lämna upplysningar till varje anbudssökande eller anbudsgivare som så begär om varför hans ansökan eller anbud förkastats. Den vars anbud förkastats skall på begäran få veta vem som fick upphandlingen. Om enheten beslutat att inte avsluta en annonserad upphandling eller att göra om upphandlingen skall enheten på begäran lämna upplysningar till anbudsgivare eller anbudssökande om skälen för sitt beslut. Enheten skall underrätta Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer om sitt beslut.

Val av upphandlingsförfarande

12 § Öppen eller selektiv upphandling skall användas om inte annat följer av 14 eller 15 §.

13 § *har upphävts genom lag (1997:1068).*

14 § Förhandlad upphandling med föregående annonsering får användas om

1. entreprenaden utförs enbart för forskning, utveckling eller experiment, under förutsättning att utförandet inte sker i vinstsyfte eller för att täcka forsknings- och utvecklingskostnader,
2. i särskilda fall arten av arbetena eller därmed förknippade risker inte medger en förhandsvärdering.

15 §¹² Förhandlad upphandling får användas utan föregående annonsering om

1. arbetena av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan utföras av endast en viss leverantör,
2. det är absolut nödvändigt att genomföra upphandlingen, men synnerlig brådska, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses och inte heller kan hänföras till den upphandlande enheten, gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid öppen, selektiv eller förhandlad upphandling med föregående annonsering enligt 14 §,
3. upphandlingen gäller tilläggsarbeten av den ursprungliga leverantören som inte omfattas av det först avsedda projektet eller av en föregående upphandling, men som på grund av oförutsedda omständigheter blivit nödvändiga för arbetets utförande, under förutsättning att tilläggsarbetena inte utan tekniska eller ekonomiska olägenheter kan skiljas från det ursprungliga upphandlingskontraktet, eller att tilläggsarbetena är absolut nödvändiga för att byggentreprenaden skall kunna slutföras,
4. upphandlingen gäller nya arbeten som består enbart av en upprepning av arbeten ingående i ett projekt som tidigare varit föremål för öppen eller selektiv upphandling och arbetena tilldelas samma leverantör som tidigare fått upphandlingskontraktet, om dessa nya arbeten beställs inom tre år efter det att det ursprungliga kontraktet slöts och värdet av de nya arbetena ingått i tröskelvärdeberäkningen och annonserats i samband med det ursprungliga projektet.

¹² Senaste lydelse 1995:704.

Bestämmelserna i första stycket 3 tillämpas endast om värdet av tilläggsarbetena inte överstiger hälften av det ursprungliga upphandlingskontraktets värde. *Lag (1997:1068)*.

16 § Om en upphandlande enhet väljer förhandlad upphandling med föregående annonsering skall antalet anbudsgivare i förhandlingen inte vara mindre än tre, förutsatt att det finns ett tillräckligt antal lämpliga anbudsgivare. *Lag (1995:704)*.

17 §¹³ Förhandlad upphandling får, under förutsättning att de i förfrågningsunderlaget ursprungligen angivna kontraktsvillkoren inte väsentligt ändrats, användas om

1. anbud som lämnats vid öppen eller selektiv upphandling inte motsvarar de krav på föremålet för upphandlingen som ställts upp i underlaget,

2. det vid öppen eller selektiv upphandling inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och en rapport lämnas till Europeiska gemenskapernas kommission på dess begäran.

Om den förhandlade upphandlingen enligt första stycket 1 inte omfattar samtliga korrekt lämnade anbud från anbudsgivare som motsvarar de krav som ställts på leverantör i det föregående upphandlingsförfarandet, skall den upphandlande enheten annonsera den förhandlade upphandlingen. *Lag (1997:1068)*.

Tidsfrister

18 § Vid öppen upphandling skall tiden för mottagande av anbud vara minst 52 dagar från den dag då annonsen om upphandling avsändes. Om den upphandlande enheten förhandsannonserat enligt 9 §, får denna tid förkortas till 37 dagar. Bestämmelser om förlängning av de angivna tidsfristerna finns i 21 §.

En upphandlande enhet skall lämna ut förfrågningsunderlaget till en leverantör inom sex dagar från det att underlaget har begärts, om så har begärts i rimlig tid. Ytterligare information skall lämnas senast sex dagar före anbudstidens utgång, om så har begärts i rimlig tid. *Lag (1997:1068)*.

19 § Vid selektiv och förhandlad upphandling skall tiden för mottagande av ansökningar om att få lämna anbud vara minst 37 dagar från den dag då annonsen om upphandling avsändes. Den upphandlande enheten skall vid ett och samma tillfälle till samtliga utvalda deltagare skicka ut både skriftlig inbjudan att lämna anbud och förfrågningsunderlaget.

Vid selektiv upphandling skall tiden för mottagande av anbud vara minst 40 dagar från den dag då inbjudan skickades ut till deltagarna eller 26 dagar om den upphandlande enheten har förhandsannonserat enligt 9 §.

Ytterligare information om upphandlingen skall lämnas senast sex dagar före anbudstidens utgång, om så har begärts i rimlig tid. *Lag (1997:1068)*.

20 § Om de enligt 19 § angivna tidsfristerna inte kan tillämpas på grund av brådska får tidsfristerna förkortas, den i 19 § första stycket till 15 dagar, den i 19 § andra stycket till 10 dagar och den i 19 § tredje stycket till fyra dagar (påskyndat förfarande).

21 § Om förfrågningsunderlaget vid öppen upphandling är alltför skrymmande för att kunna skickas till anbudsgivare inom den tidsfrist som anges i 18 § andra stycket skall tidsfristerna i 18 § första stycket förlängas i skäligen utsträckning.

Om anbudsgivningen vid öppen eller selektiv upphandling måste föregås av besök på platsen för leveransen eller hos den upphandlande enheten, skall tidsfristerna i 18 § första stycket respektive 19 § andra stycket förlängas i skäligen utsträckning. *Lag (1997:1068).*

22 § Såväl ansökan från anbudssökande som inbjudan att lämna anbud skall i det påskyndade förfarandet skickas på snabbast möjliga sätt. En ansökan som görs genom telegram, telex, telefax, telefon eller elektronisk överföring skall bekräftas genom en egenhändigt undertecknad handling som avsänts före tidsfristens utgång enligt 20 §. *Lag (1997:1068).*

Särskilda tidsfrister vid koncession

23 § Tiden för mottagande av ansökningar om att få lämna anbud om koncession skall vara minst 52 dagar från den dag då annonsen om koncession avsändes.

Om ett upphandlingskontrakt tilldelas av en koncessionshavare som inte är en upphandlande enhet gäller följande. Tiden för mottagande av ansökningar om att få lämna anbud skall vara minst 37 dagar från den dag då annonsen om upphandling avsändes. Tiden för mottagande av anbud skall vara minst 40 dagar från den dag då annonsen avsändes eller inbjudan skickades ut till deltagarna. *Lag (1997:1068).*

Information om arbetsvillkor m.m.

24 § En upphandlande enhet får i förfrågningsunderlaget upplysa om vilka myndigheter som kan lämna en anbudsgivare information om de bestämmelser om anställningsskydd och arbetsvillkor som skall gälla för byggtreprenaden. Enheten kan av ett EES-land också åläggas att lämna sådana upplysningar.

Om enheten lämnat upplysningar enligt första stycket, skall den begära att anbudsgivaren bekräftar att hänsyn tagits till bestämmelserna om anställningsskydd och arbetsvillkor vid utformningen av anbudet. *Lag (1997:1068).*

4 kap. Upphandling inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationsområdena

Tillämpningsområde

1 §¹⁴ Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas vid upphandling som görs av en upphandlande enhet för sådan av enheten bedriven verksamhet som består av

¹⁴ Senaste lydelse 1995:704.

1. drift eller tillhandahållande av fasta nät i syfte att betjäna allmänheten i fråga om produktion, transporter, distribution eller försörjning med dricksvatten, elektricitet, gas eller värme eller av leverans av sådana nyttigheter till fasta nät,

2. utnyttjande av mark- eller vattenområden för prospektering eller utvinning av olja, gas, kol eller andra fasta bränslen eller för tillhandahållande av terminaler, flygplatser eller hamnanläggningar,

3. drift av nät i syfte att betjäna allmänheten i fråga om transporter med järnväg, spårväg, tunnelbana, buss, trådbuss eller linbana,

4. drift eller tillhandahållande av ett allmänt telekommunikationsnät eller tillhandahållande av en eller flera allmänna telekommunikationstjänster.

Vid tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel innefattar termen "upphandlande enhet"

1. företag över vilka staten, en kommun, ett landsting, en kyrklig kommun eller en annan upphandlande enhet direkt eller indirekt kan utöva ett bestämmande inflytande på det sätt som anges i 3 kap. 8 § andra stycket, och

2. företag som bedriver verksamhet enligt första stycket med sådant särskilt tillstånd från en myndighet som innebär att ett eller flera företag förbehålls rätten att bedriva verksamheten.

Vid tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel innefattar termen "särskilt tillstånd" dels fall då ett företag i syfte att anlägga nät eller annan anordning som avses i första stycket kan utnyttja rätt till expropriation eller användning av egendom eller får placera nätutrustning på, under eller över allmän väg, dels fall då ett företag bedriver verksamhet som avses i första stycket 1 och levererar dricksvatten, elektricitet, gas eller värme till ett nät som drivs av ett företag som har särskilt tillstånd från en myndighet.

För upphandling av tjänster för verksamheter som avses i första stycket gäller, utöver detta kapitel, de bestämmelser till vilka hänvisas i 5 kap. 1 §. *Lag (1997:1068).*

2 § En upphandlande enhet som bedriver verksamhet som avser försörjning med dricksvatten skall tillämpa bestämmelserna i detta kapitel inte endast vid upphandling för den verksamheten, utan också vid upphandling som enheten gör för projekt inom vattenbyggnad, konstbevattning eller dränering om minst 20 procent av den totala vattenmängd som tillhandahålls av dessa projekt består av dricksvatten eller som görs för verksamhet som har samband med bortledning eller rening av avloppsvatten.

3 § En upphandlande enhet är inte skyldig att tillämpa bestämmelserna i detta kapitel vid upphandling här i riket för verksamhet som avses i 1 § första stycket 1-4 och bedrivs i ett land utanför EES, om inte fasta nät eller markområden inom EES utnyttjas för verksamheten.

4 §¹⁵ Bestämmelserna i detta kapitel skall inte tillämpas av en upphandlande enhet vid upphandling för busstransportverksamhet som avses i 1 § första stycket 3 om även andra företag får bedriva sådan verksamhet inom samma geografiska område på samma villkor.

Bestämmelserna skall inte heller tillämpas av en enhet som tillhandahåller tjänster som avses i 1 § första stycket 4, om upphandlingen uteslutande syftar till att göra det möjligt för enheten att tillhandahålla en eller flera telekommunikationstjänster och även andra företag har rätt att inom samma geografiska område tillhandahålla samma tjänster på i stort sett samma villkor.

Bestämmelserna i detta kapitel skall inte heller tillämpas vid upphandlingar som görs för återförsäljning eller uthyrning om även andra företag har rätt att återförsälja eller hyra ut på samma villkor som den upphandlande enheten. *Lag (1997:1068)*.

4 a §¹⁶ Bestämmelserna i detta kapitel skall inte tillämpas vid anskaffning av tjänster

1. som en upphandlande enhet gör från ett anknutet företag, eller
2. som ett samriskföretag, bildat av flera upphandlande enheter i syfte att bedriva verksamhet som avses i 1 § första stycket, gör från någon av dessa enheter eller från ett företag som är anknutet till någon av dem.

I fråga om anskaffning av tjänster från ett anknutet företag gäller första stycket endast om minst 80 procent av den del av företagets genomsnittliga årsomsättning under de tre föregående åren som avser tjänster inom EES, härrör från tillhandahållande av tjänsterna till företag som det förstnämnda företaget är anknutet till. Om flera företag som tillhandahåller samma eller liknande tjänster är anknutna till den upphandlande enheten skall den genomsnittliga årsomsättningen beräknas gemensamt för företagen.

Vid bedömning av om ett företag är anknutet tillämpas 3 kap. 8 § andra stycket. Med anknutet företag avses dessutom ett företag vars årsräkenskaper sammanställs med den upphandlande enhetens enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 om koncernredovisning. *Lag (1997:1068)*.

5 §¹⁷ En upphandlande enhet som omfattas av något av undantagen i 3 § eller 4 § andra och tredje styckena skall på begäran av Europeiska gemenskapernas kommission lämna uppgifter om den undantagna verksamheten.

En upphandlande enhet som åberopar undantaget i 4 a § skall på begäran av kommissionen lämna uppgifter om företagets namn, tjänsternas karaktär och värde samt bevis, som kommissionen anser nödvändiga, på att det finns ett sådant samband mellan enheten och företaget att 4 a § är tillämplig. *Lag (1997:1068)*.

6 §¹⁸ Värdet av en upphandling som innefattar både varor och tjänster skall beräknas till det totala värdet av dessa tjänster och varor. Vid beräkningen skall värdet av monterings- och installationsåtgärder ingå.

Värdet av varor eller tjänster som inte är nödvändiga för utförandet av en byggtrepprenad skall inte ingå i beräkningen av värdet på entreprenaden, om en sådan beräkning skulle leda till att bestämmelserna i detta kapitel inte skulle komma att tillämpas på en upphandling av varorna eller tjänsterna. *Lag (1997:1068)*.

¹⁶ Senaste lydelse 1995:704.

¹⁷ Senaste lydelse 1995:704.

¹⁸ Senaste lydelse 1994:614.

7 § Bestämmelserna i detta kapitel skall inte gälla vid upphandling av

1. vatten, om upphandlingen görs för verksamhet enligt 1 § första stycket 1 som avser dricksvatten, eller
2. energi eller bränsle för energiproduktion, om upphandlingen görs för verksamhet enligt 1 § första stycket 1 och 2 som avser elektricitet, gas eller värme eller som avser utnyttjande av mark- eller vattenområden för prospektering eller utvinning av olja m.m.

7 a § Bestämmelserna i detta kapitel skall inte tillämpas på leverans av dricksvatten, elektricitet, gas eller värme till sådana fasta nät som avses i 1 § första stycket 1 från ett sådant företag som avses i 1 § andra stycket, om företaget

1. producerar dricksvatten eller elektricitet, som behövs på grund av förbrukningen av detta är nödvändig för utövande av annan verksamhet än den som avses i 1 § första stycket 1, under förutsättning att leveransen till det fasta nätet endast beror på den upphandlande enhetens egen förbrukning och inte överstiger 30 procent av enhetens totala produktion av dricksvatten eller elektricitet, beräknat efter genomsnittet för de senaste tre åren, eller
2. producerar gas eller värme som är en oundviklig följd av drivandet av annan verksamhet än den som avses i 1 § första stycket 1, under förutsättning att leveransen till det fasta nätet endast syftar till ett ekonomiskt nyttjande av denna produktion och den uppgår till högst 20 procent av den upphandlande enhetens omsättning, beräknat efter genomsnittet för de senaste tre åren. *Lag (1997:1068).*

Tröskelvärden m.m.

8 § Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas vid sådan upphandling, vars värde exklusive mervärdesskatt uppgår till minst

1. 400 000 ecu och gäller varor eller tjänster för verksamhet som omfattas av 1 § första stycket 1-3,
2. 600 000 ecu och gäller varor eller tjänster för verksamhet som omfattas av 1 § första stycket 4,
3. 5 000 000 ecu och gäller byggtreprenad.

Om en upphandling av tjänster görs genom en formgivningstävling skall 5 kap. 29 § tillämpas på tävlingen under förutsättning att den dels ingår i en upphandling av tjänster vars värde uppgår till minst något av de värden som nämns i första stycket 1 eller 2, dels görs för verksamhet som avses där. Bestämmelserna i 5 kap. 29 § skall också tillämpas på alla tävlingar vars sammanlagda prissumma uppgår till minst nämnda belopp. *Lag (1994:614).*

8 a § Om värdet av en varu- eller tjänsteupphandling uppgår till minst 400 000 särskilda dragningsrätter (sdr), exklusive mervärdesskatt, eller en upphandling av byggtreprenader uppgår till minst 5 000 000 sdr, exklusive mervärdesskatt, och dessa värden är lägre än de värden som anges i 8 §, skall upphandlingen göras enligt bestämmelserna i detta kapitel. Detta gäller om upphandlingen görs för verksamhet som består av

1. drift eller tillhandahållande av fasta nät i syfte att betjäna allmänheten i fråga om produktion, transporter, distribution eller försörjning med dricksvatten eller elektricitet eller av leverans av sådana nyttigheter till fasta nät,
2. utnyttjande av mark- eller vattenområden för tillhandahållande av ter-

minaler, flygplatser eller hamnanläggningar, eller

3. drift av nät i syfte att betjäna allmänheten i fråga om lokala transporter med sådana transportmedel som avses i 1 § första stycket 3.

Första stycket gäller inte för upphandlande enheter som är privatägda och inte heller upphandling av tjänster för forskning och utveckling enligt avdelning A, punkt 8 i bilagan. *Lag (1996:433)*.

9 § För varuupphandlingskontrakt som avser leasing, hyra eller hyrköp och löper på bestämd tid om högst tolv månader skall värdet beräknas till kostnaden för kontraktet under löptiden. För upphandlingskontrakt som avser längre tid skall värdet beräknas till den totala kostnaden med tillägg av varans uppskattade restvärde. För upphandlingskontrakt som löper på obestämd tid skall värdet beräknas till månadskostnaden multiplicerad med talet 48.

För sådana upphandlingskontrakt som avser varor eller tjänster och som är regelbundet återkommande eller som skall förnyas inom en viss tid, skall värdet beräknas antingen till

1. det sammanlagda värdet av liknande kontrakt som slutits under det föregående budgetåret eller den föregående tolv månadersperioden, om möjligt justerat med hänsyn till förutsebara ändringar i kvantitet eller värde under den tolv månadersperiod som följer på det ursprungliga kontraktet, eller

2. det sammanlagda värdet av de upphandlingskontrakt som kommer att ingås under den tolv månadersperiod som följer på det första kontraktet eller, om kontraktstiden är längre än tolv månader, under hela kontraktperioden.

Valet av beräkningsmetod får inte göras i avsikt att kringgå bestämmelserna i detta kapitel.

Options- och förlängningsklausuler skall beaktas som om de utnyttjats. *Lag (1997:1068)*.

10 § Flera upphandlingar av varor av samma typ som skall göras samtidigt skall anses som endast en upphandling vid tillämpning av 8 §. Om tillämpligt tröskelvärde då överskrids skall varje enskild upphandling göras enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Värdet av ett ramavtal skall beräknas till det högsta uppskattade värdet av samtliga avrop som kan förutses för perioden som ramavtalet omfattar. *Lag (1997:1068)*.

11 § Om en upphandling delas upp i flera mindre delar, skall varje delvärde ingå i beräkningen av upphandlingens värde.

För delkontrakt under 1 000 000 ecu som avser byggentreprenad behöver dock andra bestämmelser i detta kapitel än denna paragraf inte tillämpas, förutsatt att summan av de undantagna kontrakten inte överstiger 20 procent av upphandlingens totala värde. *Lag (1997:1068)*.

12 § Vid beräkning av värdet av en byggentreprenadupphandling skall hänsyn tas även till värdet av det material, den utrustning och de tjänster som tillhandahålls av den upphandlande enheten och som är nödvändiga för arbetet.

13 § En upphandling får inte delas upp i syfte att tröskelvärdena enligt 8 § 1-3 skall underskridas.

Annonsering m.m.

14 §¹⁹ En upphandlande enhet skall för varje budgetår genom förhandsannonsering informera om varu- och tjänsteupphandlingar över 750 000 ecu som enheten planerat för varje varuområde eller tjänstekategori enligt avdelning A i bilaga till denna lag. I fråga om byggentreprenadupphandling skall enheten genom förhandsannonsering informera om upphandlingar som överstiger tröskelvärdet enligt 8 § 3 första stycket som enheten planerat och ange deras huvudsakliga art och omfattning. Om förhandsannonsering gäller 1 kap. 8-10 §§.

Inbjudan att lämna anbud får ske genom förhandsannonsering, med tillämpning av 1 kap. 8-10 §§, under förutsättning att

1. det i annonsen hänvisas till de varor, byggentreprenader eller tjänster som skall upphandlas,
2. det i annonsen anges att upphandling kommer att ske genom selektivt eller förhandlat förfarande utan någon ytterligare annonsering och att intresserade deltagare skriftligen skall anmäla sitt intresse,
3. den upphandlande enheten, innan den påbörjar upphandlingen, anmodar dem som anmält intresse att skriftligen bekräfta detta utifrån mer detaljerade upplysningar om upphandlingen, och
4. annonseringen skett tidigast tolv månader före den dag då enheten skickade ut de anmodanden som avses i 3.

I fråga om större projekt får förhandsannonsering ske utan att information som har tagits in i en tidigare förhandsannonsering upprepas, under förutsättning att det tydligt anges att den nya annonsen avser tilläggsinformation.

Inbjudan att lämna anbud får ske genom att den upphandlande enheten i en annons tillkännager att den enligt 23 § upprättat och tillämpar ett särskilt system för urval av deltagare. *Lag (1997:1068)*.

15 §²⁰ En upphandlande enhet skall annonsera sin upphandling om inte annat följer av 16 § andra stycket.

En enhet som avslutat en upphandling skall inom 60 dagar därefter meddela Europeiska gemenskapernas kommission hur upphandlingen har avslutats. Därvid skall enheten ange om den har förkastat ett anbud med stöd av 1 kap. 23 § första stycket eller av 26 § i detta kapitel eller tillämpat bestämmelserna i 15 a §. Enheten skall även ange de uppgifter, vars offentliggörande skulle motverka befogade affärs- och konkurrensintressen. *Lag (1997:1068)*.

Hänvisning till tekniska specifikationer m.m.

15 a § En upphandlande enhet får utforma den tekniska beskrivningen på annat sätt än som anges i 1 kap. 12 §, om

¹⁹ Senaste lydelse 1994:614.

²⁰ Senaste lydelse 1995:704.

1. det är tekniskt omöjligt att på ett tillfredsställande sätt fastställa om föremålet för upphandlingen överensstämmer med europeiska tekniska specifikationer,

2. tillämpning av sådana europeiska tekniska specifikationer som avses i 1 kap. 12 § inte skulle göra det möjligt för den upphandlande enheten att upphandla utrustning m.m. som är tekniskt förenlig med utrustning som redan används av enheten eller skulle medföra orimliga kostnader eller orimliga tekniska svårigheter, dock endast under förutsättning att enheten som ett led i en klart definierad och dokumenterad strategi beslutat att gå över till utrustning som stämmer överens med sådana specifikationer,

3. det som skall upphandlas är av sådan nyskapande karaktär att de europeiska tekniska specifikationerna inte är ändamålsenliga,

4. det finns särskilt föreskrivna tekniska krav och dessa överensstämmer med gemenskapsrätten, eller

5. den europeiska tekniska specifikationen inte är lämplig för det som skall upphandlas eller inte tar hänsyn till tekniska utvecklingar som skett sedan den antogs.

En upphandlande enhet som tillämpar bestämmelserna i första stycket 5 skall underrätta berört standardiseringsorgan eller ett organ som har rätt att ompröva specifikationen om anledningen till att enheten ansåg att specifikationen inte var lämplig. Enheten skall också begära att specifikationen omprövas. *Lag (1997:1068).*

15 b § Om europeiska tekniska specifikationer inte finns, skall den tekniska beskrivningen, så långt det är möjligt, hänvisa till andra standarder som tillämpas inom EES.

Den upphandlande enheten skall ange de ytterligare krav som behövs för att komplettera de europeiska tekniska specifikationerna eller andra standarder. Enheten skall ge företräde åt standarder som uttrycker funktionskrav, under förutsättning att den anser att sådana standarder är ändamålsenliga. *Lag (1997:1068).*

15 c § En upphandlande enhet som tillämpar bestämmelserna i 15 a § skall i en annons om upphandling enligt 14 § eller 15 § första stycket ange skälen för det. *Lag (1997:1068).*

15 d § En upphandlande enhet skall på begäran tillhandahålla en leverantör de tekniska beskrivningar som regelbundet anges i enhetens avtal om upphandling av varor, byggtreprenader eller tjänster. Detsamma gäller i fråga om de beskrivningar enheten avser att tillämpa vid upphandlingar som förhandsannonseras enligt 14 §.

Om beskrivningarna har angetts i handlingar som är tillgängliga för leverantören, är det tillräckligt att enheten hänvisar till handlingarna. *Lag (1997:1068).*

16 §²¹ Öppen, selektiv eller förhandlad upphandling med föregående annonsering skall användas.

En upphandlande enhet får avstå från annonsering om

1. det vid en annonserad upphandling inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud, under förutsättning att de i förfrågningsunderlaget ursprungligen angivna kontraktsvillkoren inte väsentligt ändrats,

2. det som upphandlas avser forskning, utveckling, studier eller experiment, under förutsättning att upphandlingen inte sker i vinstsyfte eller i syfte att täcka forsknings- och utvecklingskostnader eller försämrar möjligheten till konkurrens vid en senare upphandling som har något sådant syfte,

3. det som upphandlas av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan tillhandahållas av endast en viss leverantör,

4. det är absolut nödvändigt att genomföra upphandlingen, men synnerlig brådska, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses och inte heller kan hänföras till den upphandlande enheten, gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid öppen eller selektiv upphandling,

5. det är fråga om varuupphandlingskontrakt som gäller ytterligare leveranser från den ursprungliga leverantören, avsedda antingen som delersättning för eller tillägg till tidigare leveranser, och ett byte av leverantör skulle medföra anskaffning av varor som skulle vara tekniskt oförenliga med de först anskaffade eller leda till oskäligen tekniska svårigheter avseende drift och underhåll,

6. det är fråga om byggtreprenad eller tjänster som gäller tilläggsarbeten eller tilläggstjänster av den ursprungliga leverantören och som inte omfattas av det först avsedda projektet eller av en föregående upphandling, men som på grund av oförutsedda omständigheter blivit nödvändiga för arbetets utförande, under förutsättning att tilläggsarbetena eller tilläggstjänsterna inte utan tekniska eller ekonomiska olägenheter kan skiljas från det ursprungliga upphandlingskontraktet, eller att tilläggsarbetena är absolut nödvändiga för att byggtreprenaden skall kunna slutföras, eller att tilläggstjänsterna är absolut nödvändiga för att de ursprungliga tjänsterna skall kunna slutföras,

7. upphandlingen vid byggtreprenad gäller nya arbeten som består enbart av en upprepning av arbeten ingående i ett projekt som tidigare varit föremål för öppen eller selektiv upphandling och arbetena tilldelas samma leverantör som tidigare fått upphandlingskontraktet, om värdet av de nya arbetena ingått i tröskelvärdeberäkningen och dessa annonserats i samband med det ursprungliga projektet, varvid angivits att förhandlat förfarande kan komma att användas,

8. det gäller upphandling av varor som noteras och omsätts på en råvarumarknad,

9. det gäller avrop mot ett gällande ramavtal, som upphandlats enligt bestämmelserna i denna lag,

²¹ Senaste lydelse 1994:614.

10. det erbjudit sig en möjlighet att göra särskilt förmånliga inköp av varor antingen genom att utnyttja tillfälliga erbjudanden att köpa till pris väsentligt under marknadsvärdet eller genom att köpa i samband med att en leverantör upphört med sin verksamhet eller trätt i likvidation eller försatts i konkurs eller varit föremål för liknande rättsligt förfarande,

11. det är fråga om upphandling som enligt tävlingsregler ansluter till en formgivningstävling och skall tilldelas vinnaren av tävlingen.

Om den tävling som avses i andra stycket 11 avslutats med att juryn bedömt att fler utföranden kan komma i fråga skall förhandlingen avse samtliga bidrag. *Lag (1997:1068)*.

Tidsfrister

17 § Vid öppen upphandling skall tiden för mottagande av anbud vara minst 52 dagar från den dag då annonsen om upphandling avsändes. Om den upphandlande enheten förhandsannonserat enligt 14 § första stycket får denna tid förkortas till 37 dagar.

18 § Om vid selektiv eller förhandlad upphandling en inbjudan att lämna anbud tidigare annonserats gäller följande.

Tiden för mottagande av ansökan om att lämna anbud eller av svar på en anmodan att bekräfta intresset för anbudsgivning skall, om så är möjligt, vara minst fem veckor från den dag annonsen avsändes för publicering och får i inget fall understiga tio dagar från den dag annonsen publicerades.

En annan tid än den som anges i andra stycket kan avtalas med de utvalda anbudssökandena, förutsatt att alla får samma tid att lämna anbud. Om en sådan överenskommelse inte har kunnat uppnås bör tiden vara minst tre veckor från dagen för inbjudan att lämna anbud. Om det finns särskilda skäl kan denna tid förkortas till tio dagar. Under alla omständigheter måste tiden avvägas så att möjlighet ges för intresserade att på ett tillfredsställande sätt ta del av förfrågningsunderlaget.

19 § En upphandlande enhet skall lämna ut förfrågningsunderlaget till en leverantör inom sex dagar från det att underlaget har begärts, om så har begärts i rimlig tid. Ytterligare information skall lämnas senast sex dagar före anbudstidens utgång, om så har begärts i rimlig tid. *Lag (1997:1068)*.

20 § Vid selektiv och förhandlad upphandling skall en upphandlande enhet vid ett och samma tillfälle till samtliga utvalda deltagare skicka ut både skriftlig inbjudan att lämna anbud och förfrågningsunderlaget. *Lag (1997:1068)*.

21 § Om förfrågningsunderlaget är alltför omfattande för att kunna skickas till anbudsgivare eller anbuds sökande eller om anbudsgivning av något annat skäl måste föregås av besök på platsen för leveransen eller hos den upphandlande enheten skall tidsfristerna i 19 § förlängas i skäligen utsträckning.

22 § Såväl ansökningar från anbudssökande som inbjudan att lämna anbud skall skickas på snabbast möjliga sätt. En ansökan som görs genom telegram, telex, telefax, telefon eller elektronisk överföring skall bekräftas ge-

nom en egenhändigt undertecknad handling som avsänts före tidsfristens utgång enligt 18 §. *Lag (1997:1068)*.

Urval av deltagare

22 a § En upphandlande enhet skall välja ut de leverantörer som får delta i selektiv eller förhandlad upphandling enligt regler som hålles tillgängliga för de leverantörer som vill ta del av dem. Det antal leverantörer som väljs ut skall vara tillräckligt stort för att konkurrens skall kunna uppnås. *Lag (1997:1068)*.

Särskilt system för urval av deltagare

23 § En upphandlande enhet får upprätta och tillämpa ett särskilt system för urval på förhand av leverantörer som får delta i selektiv eller förhandlad upphandling. Enheten skall fastställa regler för ett sådant urval. Reglerna skall utformas så att de innebär en garanti för att samma krav ställs på varje leverantör och för att urvalet görs utan ovidkommande hänsyn. Reglerna får vid behov uppdateras.

Reglerna skall hållas tillgängliga för leverantörer som begär att få ta del av dem. Om reglerna uppdateras, skall berörda leverantörer underrättas. Om en upphandlande enhet anser att andra upphandlande enheters system enligt första stycket uppfyller enhetens krav, skall den upplysa berörda leverantörer om namnen på enheterna.

De leverantörer som valts ut skall föras upp i en förteckning. *Lag (1997:1068)*.

24 § En upphandlande enhet skall inom sex månader pröva en ansökan från en leverantör om att få vara med bland dem som väljs ut enligt 23 §. Om enheten förutser att prövningen kommer att ta längre tid, skall enheten redan inom två månader upplysa leverantören om detta och skälen för det samt ange vilken dag beslut kommer att fattas. En ansökan får inte avslås på andra grunder än som framgår av de regler som avses i 23 §. En leverantör vars ansökan avslagits skall underrättas om beslutet och om skälen för detta.

En leverantör får inte avföras från den förteckning som avses i 23 § på andra grunder än som framgår av de regler som avses i nämnda paragraf. En enhet som överväger att avföra en leverantör från förteckningen skall skriftligen underrätta leverantören om detta och skälen för det innan slutligt beslut fattas. Leverantören skall även underrättas om det slutliga beslutet. *Lag (1997:1068)*.

25 § En upphandlande enhet som upprättar ett särskilt system enligt 23 § skall i en annons upplysa om detta. Annonsen skall innehålla uppgifter om syftet med systemet och hur man kan ta del av de regler som avses i 23 §.

Annonsen skall på lämpligt sätt sändas till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer och skall skrivas på något av de språk som är officiella inom gemenskaperna. Om systemet skall gälla under längre tid än tre år skall annonsen publiceras årligen. *Lag (1997:1068)*.

26 §²² Ett anbud som är orimligt lågt men som förklaras av att anbudsgivaren tagit emot statligt stöd får förkastas, om anbudsgivaren trots förfrågan inte visat att Europeiska gemenskapernas kommission underrättats om stödet enligt artikel 93.3 i Romfördraget eller att kommissionen godkänt stödet.

Att en upphandlande enhet får förkasta orimligt låga anbud även i andra fall följer av 1 kap. 23 § första stycket. *Lag (1997:1068)*.

26 a § Om anbudsgivare eller anbudssökande bedriver verksamhet i ett EES-land i en företagsform som är tillåten i det landet får anbud eller ansökningar om att få lämna anbud inte förkastas endast av det skälet att svensk lag föreskriver en annan företagsform för verksamheten i fråga. *Lag (1995:704)*.

Bevarande av uppgifter

27 §²³ En upphandlande enhet skall för varje upphandling bevara uppgifter om

1. skälen för de krav som enheten ställt på leverantörerna och för urvalet av dessa,
 2. grunden för prövningen av anbud,
 3. skälen för avstående av annonsering enligt 16 § andra stycket genom hänvisning till någon av punkterna i det stycket,
 4. skälen för tillämpning av 15 a §,
 5. tillämpat undantag som avses i 4 kap. 5 §.
- Uppgifterna skall bevaras i fyra år. *Lag (1997:1068)*.

Prövning av anbud i visst fall

28 §²⁴ I fråga om anbud som omfattar varor med ursprung i ett land utanför EES (tredje land) gäller följande, om inte annat följer av 29 §.

En upphandlande enhet får förkasta anbud som lämnas i en varuupphandling, om anbudets totala värde till mer än hälften avser varor med ursprung i tredje land enligt rådets förordning (EG) nr 802/68 av den 27 juni 1968 om den gemensamma definitionen av begreppet varors ursprung.

Om två eller flera anbud är i övrigt likvärdiga vid anbudsprövning enligt 1 kap. 22 §, skall företräde ges åt de anbud som inte får förkastas enligt andra stycket, om prisskillnaden inte överstiger tre procent.

Tredje stycket gäller inte om den upphandlande enheten därigenom skulle tvingas anskaffa varor med tekniska egenskaper som avviker från vad som förut anskaffats och som därför inte kan användas i den befintliga utrustningen, skapar tekniska svårigheter vid drift och underhåll eller ger oproportionerligt höga kostnader.

Med vara avses även programvara för användning i ett allmänt telekommunikationsnät. *Lag (1997:1068)*.

²² Senaste lydelse 1994:614.

²³ Senaste lydelse 1994:614.

²⁴ Senaste lydelse 1995:704..

29 § Bestämmelserna i 28 § gäller inte om EG enligt beslut av EU-rådet med ett tredje land har slutit ett multilateralt eller bilateralt avtal som tillförsäkrar företag inom EU en motsvarande och faktisk tillgång till marknaden i landet. Bestämmelserna i 28 § gäller inte heller om annat följer av andra åtaganden som EU eller dess medlemsstater har gentemot landet i fråga. *Lag (1995:704)*.

| *Kvalitetssäkring m.m.*

30 § Europeisk standard för kvalitetssäkring skall användas när en upphandlande enhet begär intyg, som utfärdas av ett oberoende organ inom EES, för att göra klart om en tjänst stämmer överens med en standard för kvalitetssäkring.

Om ett sådant intyg inte kan företes inom föreskriven tid, skall enheten godta ett annat bevis på att en tjänst stämmer överens med en standard enligt första stycket. *Lag (1997:1068)*.

| *Information om arbetsvillkor m.m.*

31 § En upphandlande enhet får i förfrågningsunderlaget upplysa om vilka myndigheter som kan lämna en anbudsgivare information om de bestämmelser om anställningsskydd och arbetsvillkor som skall gälla för byggtrenrenaden. Enheten kan av ett EES-land också åläggas att lämna sådana upplysningar.

Om enheten har lämnat upplysningar enligt första stycket, skall den begära att anbudsgivaren bekräftar att hänsyn tagits till bestämmelserna om anställningsskydd och arbetsvillkor vid utformningen av anbudet. *Lag (1997:1068)*.

| 5 kap. Upphandling av tjänster

1 §²⁵ Detta kapitel gäller upphandling av tjänster av det slag som anges i avdelning A i bilaga till denna lag om tjänsterna inte omfattas av bestämmelserna i 2 och 3 kap. I fråga om upphandling av tjänster som avses i avdelning A i bilagan och som görs för verksamheter som avses i 4 kap. 1 § första stycket tillämpas dock endast andra stycket denna paragraf samt 2 §, 3 § andra stycket, 5 § första meningen, 7, 9, 10 och 25 §§ detta kapitel. Vid upphandling av tjänster som avses i avdelning B i bilagan till denna lag tillämpas 6 kap.

Bestämmelserna i detta kapitel skall inte tillämpas i fråga om

1. anskaffning av eller nyttjanderätt i vad form som helst till fastighet, byggnad eller annan egendom som utgör fast egendom eller tillbehör till fastighet eller byggnad eller rättigheter av nu nämnt slag,

2. anskaffning, utveckling, produktion eller samproduktion av programmaterial eller sändningstid i etermedia,

3. telefoni, telex, radiotelefoni, personsökning eller satellittjänster,

4. skiljemanna- eller förlikningsuppdrag,

5. finansiella tjänster i samband med utgivning eller omsättning av värdepapper och andra finansiella instrument,

6. anställningsavtal,
7. forskning och utveckling i andra fall än då tjänsten endast gäller den egna verksamheten och helt finansieras av den upphandlande enheten,
8. verksamhet som rör förvaltning av statsskulden eller som avser tjänster från Sveriges riksbank. *Lag (1997:1068)*.

2 § Bestämmelserna i detta kapitel skall inte tillämpas vid upphandling av tjänster från en annan upphandlande enhet som på grund av lag eller annan författning, som är förenlig med Romfördraget, har ensamrätt att utföra tjänsten. *Lag (1997:1068)*.

3 § Avser en upphandling både varor och tjänster, skall upphandlingen göras enligt bestämmelserna i detta kapitel, om värdet av tjänsterna överstiger värdet av varorna.

En upphandling som avser tjänster enligt såväl avdelning A som avdelning B i bilagan, skall i sin helhet anses vara en upphandling av tjänster som avses i avdelning A om värdet av sistnämnda tjänster överstiger värdet av tjänster enligt avdelning B. Om värdet av tjänster enligt avdelning A understiger värdet av tjänster enligt avdelning B skall upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av tjänster som avses i bilaga B.

Tröskelvärden m.m.

4 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vid sådan upphandling av tjänster som görs av en upphandlande enhet och beräknas uppgå till minst de belopp, exklusive mervärdesskatt, som anges i andra stycket (tröskelvärde).

För statliga myndigheter är tröskelvärdet 130 000 särskilda dragningsrätter (sdr). För övriga upphandlande enheter är tröskelvärdet det lägsta av 200 000 ecu eller 200 000 sdr.

Värdet av en upphandling skall beräknas med utgångspunkt i den uppskattade totala ersättningen till leverantören. *Lag (1996:433)*.

5 § Om ett tjänsteupphandlingskontrakt delas upp i flera mindre delar skall varje delvärde ingå i beräkningen av upphandlingens värde.

För delkontrakt under 80 000 ecu behöver dock andra bestämmelser i detta kapitel än denna paragraf inte tillämpas, förutsatt att summan av de undantagna delkontrakten inte överstiger 20 procent av upphandlingens totala värde. *Lag (1996:433)*.

6 § *har upphävts genom lag (1997:1068)*.

7 § För upphandlingskontrakt som inte anger något totalpris skall värdet beräknas till det fulla värdet av tjänsterna under kontraktets löptid om denna är högst 48 månader och till månadsvärdet multiplicerat med talet 48, om löptiden är längre eller om kontraktet löper på obestämd tid.

För upphandlingskontrakt som är regelbundet återkommande eller som skall förnyas inom en viss tid, skall värdet beräknas antingen till

1. det sammanlagda värdet av liknande kontrakt avseende samma tjänstekategori som slutits under det föregående budgetåret eller den föregående tolv månadersperioden, om möjligt justerat med hänsyn till förutsebara änd-

ringar i kvantitet eller värde under den tolv månadersperiod som följer på det ursprungliga kontraktet, eller

2. det sammanlagda värdet av de upphandlingskontrakt som kommer att ingås under den tolv månadersperiod som följer på det första kontraktet eller, om kontraktstiden är längre än tolv månader, under hela kontraktperioden.

Valet av beräkningsmetod får inte göras i avsikt att kringgå bestämmelserna i detta kapitel.

Options- och förlängningsklausuler skall beaktas som om de utnyttjats. *Lag (1997:1068).*

8 § En upphandling av tjänster får inte delas upp i syfte att tröskelvärdet skall underskridas.

9 § Vid beräkning av värdet av ett upphandlingskontrakt skall hänsyn tas även till värdet av det material och den utrustning som tillhandahålls av den upphandlande enheten och är nödvändiga för att tjänsterna skall kunna utföras.

10 § Vid upphandling av försäkringstjänster skall värdet av upphandlingskontraktet beräknas med utgångspunkt i premiens belopp. För banktjänster och andra finansiella tjänster skall motsvarande beräkning göras med utgångspunkt i summan av arvoden, provisioner, ränta och andra former av ersättning. För arkitekttjänster och liknande tjänster skall beräkningen göras med utgångspunkt i arvoden och provisioner.

Annonsering

11 § En upphandlande enhet skall så tidigt som möjligt under budgetåret genom förhandsannonsering informera om upphandlingar av tjänster enligt avdelning A i bilagan över 750 000 ecu som enheten planerat för budgetåret. I annonsen skall det beräknade värdet av varje tjänstekategori anges med hänsyn taget till 3-5, 7, 8 och 10 §§. Om förhandsannonsering gäller 1 kap. 8-10 §§. *Lag (1997:1068).*

12 § En upphandlande enhet skall annonsera sin upphandling om inte annat följer av 17 eller 19 §.

13 § En upphandlande enhet skall inom 15 dagar från det att begäran kommer in lämna upplysningar till varje anbudssökande eller anbudsgivare som så begär om varför hans ansökan eller anbud förkastats. Den vars anbud förkastats skall på begäran få veta vem som fick upphandlingen. Om enheten beslutat att inte avsluta en annonserad upphandling eller att göra om upphandlingen skall enheten på begäran lämna upplysningar till anbudsgivare eller anbudssökande om skälen för sitt beslut. Enheten skall underrätta Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer om sitt beslut.

Val av upphandlingsförfarande

14 § Öppen eller selektiv upphandling skall användas om inte annat följer av 16 eller 17 §.

16 § Förhandlad upphandling med föregående annonsering får användas om

1. i särskilda fall arten av tjänsterna eller därmed förknippade risker av särskilda skäl inte medger en förhandsvärdering,

2. de tjänster som skall upphandlas är av den arten att förfrågningsunderlaget inte kan upprättas med tillräcklig precision för att medge att val kan göras av det bästa anbudet enligt reglerna för öppet eller selektivt förfarande.

17 § Förhandlad upphandling får användas utan föregående annonsering om

1. tjänsterna av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan utföras av endast en viss leverantör,

2. det är absolut nödvändigt att genomföra upphandlingen, men synnerlig brådskande orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses och inte heller kan hänföras till den upphandlande enheten gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid öppen eller selektiv upphandling eller förhandlad upphandling med föregående annonsering enligt 16 §,

3. upphandlingen gäller tilläggstjänster från den ursprungliga leverantören som inte omfattas av det först avsedda projektet men som på grund av oförutsedda omständigheter blivit nödvändiga för projektet, under förutsättning att tilläggstjänsterna inte utan tekniska eller ekonomiska olägenheter kan skiljas från det ursprungliga upphandlingskontraktet eller att tilläggstjänsterna är absolut nödvändiga för att det ursprungliga upphandlingskontraktet skall kunna slutföras,

4. upphandlingen gäller nya tjänster som består enbart av en upprepning av tjänster ingående i ett projekt som tidigare varit föremål för öppen eller selektiv upphandling och tjänsterna tilldelas samma leverantör som tidigare fått upphandlingskontraktet, om dessa nya tjänster beställs inom tre år efter det att det ursprungliga kontraktet slöts och värdet av de nya tjänsterna ingått i tröskelvärdeberäkningen och annonserats i samband med det ursprungliga projektet, varvid angivits att förhandlat förfarande kan komma att användas.

Bestämmelserna i första stycket 3 tillämpas endast om värdet av tilläggstjänsterna inte överstiger hälften av det ursprungliga upphandlingskontraktets värde. *Lag (1997:1068).*

18 § Om en upphandlande enhet väljer förhandlad upphandling med föregående annonsering skall antalet anbudsgivare i förhandlingen inte vara mindre än tre, förutsatt att det finns ett tillräckligt antal lämpliga anbudsgivare. *Lag (1995:704).*

19 §²⁶ Förhandlad upphandling får, under förutsättning att de i förfrågningsunderlaget ursprungligen angivna kontraktsvillkoren inte väsentligt ändrats, användas om

1. anbud som lämnats vid öppen eller selektiv upphandling inte motsvarar de krav på föremålet för upphandlingen som ställts upp i underlaget,

²⁶ Senaste lydelse 1996:433.

2. det vid öppen eller selektiv upphandling inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och en rapport lämnas till Europeiska gemenskapernas kommission på dess begäran.

Om den förhandlade upphandlingen enligt första stycket 1 inte omfattar samtliga korrekt lämnade anbud från anbudsgivare som motsvarar de krav som ställts på leverantör i det föregående upphandlingsförfarandet, skall den upphandlande enheten annonsera den förhandlade upphandlingen. *Lag (1997:1068)*.

Tidsfrister

20 § Vid öppen upphandling skall tiden för mottagande av anbud vara minst 52 dagar från den dag då annonsen om upphandling avsändes. Om den upphandlande enheten förhandsannonserat enligt 11 § får denna tid förkortas till 37 dagar. Bestämmelser om förlängning av de angivna fristerna finns i 23 §.

En upphandlande enhet skall lämna ut förfrågningsunderlaget till en leverantör inom sex dagar från det att underlaget har begärts, om så har begärts i rimlig tid. Ytterligare information skall lämnas senast sex dagar före anbudstidens utgång, om så har begärts i rimlig tid. *Lag (1997:1068)*.

21 § Vid selektiv och förhandlad upphandling skall tiden för mottagande av ansökningar om att få lämna anbud vara minst 37 dagar från den dag då annonsen om upphandling avsändes. Den upphandlande enheten skall vid ett och samma tillfälle till samtliga utvalda deltagare skicka ut både skriftlig inbjudan att lämna anbud och förfrågningsunderlaget.

Vid selektiv upphandling skall tiden för mottagande av anbud vara minst 40 dagar från den dag inbjudan skickades ut till deltagarna eller 26 dagar om den upphandlande enheten har förhandsannonserat enligt 11 §.

Ytterligare information om upphandlingen skall lämnas senast sex dagar före anbudstidens utgång, om så har begärts i rimlig tid. *Lag (1997:1068)*.

22 § Om de enligt 21 § angivna tidsfristerna inte kan tillämpas på grund av brådska får tidsfristerna förkortas, den i 21 § första stycket till 15 dagar, den i 21 § andra stycket till 10 dagar och den i 21 § tredje stycket till fyra dagar (påskyndat förfarande).

23 § Om förfrågningsunderlaget vid öppen upphandling är alltför skrymmande för att kunna skickas till anbudsgivare inom de tidsfrister som anges i 20 § andra stycket, skall tidsfristerna i 20 § första stycket förlängas i skäligen utsträckning.

Om anbudsgivningen vid öppen eller selektiv upphandling måste föregås av besök på platsen för leveransen eller hos den upphandlande enheten, skall tidsfristerna i 20 § första stycket respektive 21 § andra stycket förlängas i skäligen utsträckning. *Lag (1997:1068)*.

24 § Såväl ansökan från anbudssökande som inbjudan att lämna anbud skall i det påskyndade förfarandet skickas på snabbast möjliga sätt. En ansökan som görs genom telegram, telex, telefax, telefon eller elektronisk överföring skall bekräftas genom en egenhändigt undertecknad handling som avsänts före tidsfristens utgång enligt 22 §. *Lag (1997:1068)*.

Kvalitetssäkring m.m.

25 § Europeisk standard för kvalitetssäkring skall användas när en upphandlande enhet begär intyg, som utfärdas av ett oberoende organ inom EES, för att göra klart om en tjänst stämmer överens med en standard för kvalitetssäkring.

Om ett sådant intyg inte kan företes inom föreskriven tid, skall enheten godta ett annat bevis på att en tjänst stämmer överens med en standard enligt första stycket. *Lag (1997:1068).*

26 § Om anbudsgivare eller anbudssökande bedriver verksamhet i ett EES-land i en företagsform som är tillåten i det landet får anbud eller ansökningar om att få lämna anbud inte förkastas endast av det skälet att svensk lag föreskriver en annan företagsform för verksamheten i fråga.

Information om arbetsvillkor m.m.

27 § En upphandlande enhet får i förfrågningsunderlaget upplysa om vilka myndigheter som kan lämna en anbudsgivare information om de bestämmelser om anställningsskydd och arbetsvillkor, som skall gälla för tjänsten. Enheten kan av ett EES-land också åläggas att lämna sådana upplysningar.

Om enheten har lämnat upplysningar enligt första stycket, skall den begära att anbudsgivaren bekräftar att hänsyn tagits till bestämmelserna om anställningsskydd och arbetsvillkor vid utformningen av anbudet. *Lag (1997:1068).*

Formgivningstävling

28 § Med formgivningstävling förstås en tävling om arkitekttjänster eller andra tjänster som avses i avdelning A 12 i bilagan och genomförs i syfte att ge arrangören möjlighet att från de tävlande förvärva en ritning eller något annat liknande tävlingsbidrag till grund för utförande av en bestämd uppgift.

Tävlingen skall avslutas med att en jury utser vinnande tävlingsbidrag. Medlemmarna i juryn skall vara fysiska personer som är oberoende av de tävlande. Om det krävs särskilda yrkesmässiga kvalifikationer av de tävlande, skall minst en tredjedel av medlemmarna i juryn ha samma eller likvärdiga kvalifikationer. *Lag (1997:1068).*

29 § För upphandling som sker genom formgivningstävling gäller inte 1 kap. 19-25 §§. Vidare skall bestämmelserna i 30-33 §§ tillämpas endast på formgivningstävlingar som ingår i en upphandling av tjänster vars värde uppgår till minst 200 000 ecu, exklusive mervärdesskatt eller då den sammanlagda prissumman uppgår till minst nämnda belopp.

30 § Arrangören skall för varje tävling fastställa tävlingsregler. Reglerna skall utformas så att de innebär en garanti för att samma krav ställs på varje tävlande.

En formgivningstävling får begränsas till ett visst antal tävlande. Antalet skall vara tillräckligt stort för att uppnå effektiv konkurrens. Valet av tävlande skall göras utan ovidkommande hänsyn. Valet får inte i något fall göras med utgångspunkt i ett visst geografiskt område. *Lag (1997:1068).*

31 § En upphandlande enhet som arrangerar en formgivningstävling skall annonsera tävlingen. Enheten skall på begäran skicka tävlingsreglerna till intresserade deltagare.

32 § Juryn skall utse vinnande tävlingsbidrag med utgångspunkt i de regler som bestämts för tävlingen och i vad som upplysts i annonsen om denna. Ett tävlingsbidrag får presenteras för juryn endast på ett sådant sätt att det inte framgår vem som har lämnat ett enskilt bidrag.

33 § En upphandling som enligt tävlingsreglerna ansluter till en tävling och skall tilldelas vinnaren får föregås av förhandlingar utan föregående annonsering. Om tävlingen avslutats med att juryn bedömt att fler utföranden än endast ett kan komma i fråga skall förhandlingarna avse samtliga bidrag.

6 kap. Upphandling som understiger de tröskelvärden som anges i 2-5 kap., m.m.

Tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på

1. upphandling som avses i 2, 3 och 4 kap. och understiger de tröskelvärden som anges där,

2. upphandling av tjänster som avses i avdelning A i bilagan och understiger det tröskelvärde som anges i 5 kap.,

3. upphandling av tjänster som avses i avdelning B i bilagan, oavsett värde, och

4. upphandling som avses i 1 kap. 3 § andra stycket, oavsett värde.

Vid upphandling som avses i detta kapitel gäller 1 kap. 1-6 §§.

Vid upphandling för verksamhet som anges i 4 kap. innefattar termen "upphandlande enhet" de företag som framgår av 4 kap. 1 § andra stycket.

Vid upphandling av tjänster enligt detta kapitel för verksamhet som avses i 4 kap. gäller 4 kap. 4 a §. *Lag (1995:704)*.

Val av upphandlingsförfarande

2 § Upphandling skall göras genom förenklad upphandling. Direktupphandling får dock användas om upphandlingens värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl, såsom synnerlig brådskas orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses och inte heller beror på den upphandlande enheten.

Den upphandlande enheten skall vid behov fastställa riktlinjer för användning av direktupphandling.

Förfrågningsunderlag, infordrande av anbud

3 § En upphandlande enhet får varken i förfrågningsunderlaget eller i annat underlag för upphandlingen beskriva föremålet för upphandlingen på ett sådant sätt att endast en viss vara eller process kan komma i fråga.

Enheten får hänvisa till ett visst märke eller fabrikat om det finns särskilda skäl. En sådan hänvisning skall utformas så att även likvärdiga varor och processer kan komma i fråga.

Därutöver skall det av förfrågningsunderlaget framgå om ett anbud kan komma att antas utan föregående förhandling. Vidare skall anges att anbud skall lämnas skriftligt och att anbud som lämnas genom telegram eller telefax skall bekräftas omgående genom en egenhändigt undertecknad handling.

4 § En upphandlande enhet som använder förenklad upphandling skall infordra skriftliga anbud genom annons eller skrivelse. Vid avvägning av hur omfattande annonseringen eller utskicket av skrivelserna behöver vara skall enheten särskilt beakta huvudregeln om affärsmässighet i 1 kap. 4 §.

5 § I annonsen eller skrivelsen enligt 4 § eller förfrågningsunderlaget enligt 3 § skall anges den dag då anbud senast skall ha kommit in. Denna dag skall bestämmas så att anbudsgivare ges skälig tid att lämna anbud.

Vidare skall det i annonsen, skrivelsen eller förfrågningsunderlaget anges den dag till och med vilken anbudet skall vara bindande.

6 § En leverantör som inte särskilt tillfrågats har rätt att på begäran få förfrågningsunderlaget på samma villkor som andra leverantörer.

Mottagande och öppnande av anbud

7 § Försändelser med anbud skall, så snart som möjligt efter anbudstidens utgång, öppnas vid en förrättning där minst två av den upphandlande enheten utsedda personer skall delta. Anbudet skall föras upp i en förteckning, som skall bestyrkas av dem som deltar i förrättningen. På begäran av en anbudsgivare skall dessutom en av handelskammare utsedd person närvara. Kostnaderna för detta skall betalas av den som framställt begäran.

Vid förenklad upphandling som angetts innefatta förhandling får försändelserna öppnas och anbudet förtecknas utan en sådan förrättning som avses i första stycket. Anbudet skall öppnas samtidigt eller, om det finns synnerliga skäl, allteftersom de kommer in.

8 § En upphandlande enhet får medge att en anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudet.

Enheten får också medge att ett anbud förtydligas och kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Krav som får ställas på leverantören

9 § En leverantör kan uteslutas från deltagande i upphandling om han

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,

3. är dömd för brott avseende yrkesutövningen enligt lagakraftvunnen dom,

4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen,

5. inte har fullgjort sina åligganden avseende svenska skatter eller socialavgifter.

En upphandlande enhet har rätt att av en leverantör begära upplysningar om förhållanden som avses i första stycket.

Innan ett skriftligt anbud antas skall den upphandlande enheten, om det inte är onödigt, kontrollera om leverantören är

1. registrerad i aktiebolags-, handels- eller föreningsregistret,
2. registrerad för redovisning och inbetalning av mervärdesskatt, innehållen preliminär A-skatt och arbetsgivaravgifter, och
3. fri från skulder för svenska skatter och socialavgifter.

En upphandlande enhet som av leverantören begär upplysningar om förhållanden som avses i första och tredje styckena skall i förfrågningsunderlaget, annonsen eller skrivelsen ange på vilket sätt leverantören kan lämna upplysningarna. *Lag (1994:614).*

10 § En upphandlande enhet får inte anta ett anbud, om leverantören inte är registrerad i register som avses i 9 § tredje stycket, under förutsättning att registreringskyldighet föreligger.

Prövning av anbud

11 § En upphandlande enhet får inte pröva ett anbud som har kommit in efter den dag som angetts som sista dag för lämnande av anbud. Däremot skall enheten pröva alla andra anbud om inte annat följer av andra stycket eller 10 §.

Enheten får förkasta ett anbud

1. om leverantören i väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar om förhållanden som avses i 9 § första stycket, eller
2. om förhållanden som anges i 9 § första stycket 1-5 föreligger.

12 § En upphandlande enhet skall anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, eller
2. det anbud som har lägst anbudspris.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, skall enheten ta hänsyn till samtliga omständigheter såsom pris, leveranstid, driftkostnader, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service, tekniskt stöd, miljöpåverkan m.m. Enheten skall i förfrågningsunderlaget eller i annonsen om upphandling ange vilka omständigheter den tillmäter betydelse. Omständigheterna skall om möjligt anges efter angelägenhetsgrad, med den viktigaste först.

Föreligger det fallet att en upphandlande enhet skall anta det anbud som har lägst anbudspris, får enheten förkasta anbud som den anser vara orimligt lågt, dock först sedan enheten begärt förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar. Förklaringen skall begäras skriftligt. *Lag (1997:1068).*

Dokumentation, underrättelse, förvaring av handlingar

13 § Hos den upphandlande enheten skall finnas dokumenterat de skäl på vilka ett anbud antagits och vad som i övrigt förekommit av betydelse vid anbudsprövningen.

14 § När ett anbud har antagits skall den upphandlande enheten underrätta anbudsgivaren om detta snarast möjligt, dock senast före utgången av den tid

under vilken anbudet är bindande för anbudsgivaren.

Anbudsgivare vars anbud inte har antagits skall snarast möjligt underrättas om detta.

15 § En upphandlande enhet skall på betryggande sätt förvara anbud med tillhörande beskrivningar, modeller och ritningar samt anbudsförteckningar, sammanställningar och liknande.

Särskilda bestämmelser för upphandling som avses i avdelning B i bilagan

16 §²⁷ Om en upphandling av tjänster som avses i avdelning B i bilagan överstiger de tröskelvärden som anges i 4 och 5 kap. skall den upphandlande enheten

1. tillämpa bestämmelserna i 1 kap. 12-16 §§ och 5 kap. 1-10 §§, samt
2. i fråga om upphandling enligt 5 kap. senast inom 48 dagar efter det att upphandlingen avslutats skicka ett meddelande därom till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer. I meddelandet skall anges om den upphandlande enheten godkänner att meddelandet publiceras.

I fråga om upphandling enligt 4 kap. som överstiger de tröskelvärden som anges där skall enheten inom 60 dagar efter det att upphandlingen avslutats skicka ett meddelande därom till Europeiska gemenskapernas kommission. I meddelandet skall enheten ange

1. om den har tillämpat bestämmelserna i 1 kap. 13 §,
2. de uppgifter vars offentliggörande skulle motverka befogade affärs- och konkurrensintressen, och
3. om den godkänner att meddelandet publiceras. *Lag (1997:1068).*

Upphandling som rör rikets säkerhet m.m.

17 § Vid upphandling som avses i 1 kap. 3 § andra stycket får regeringen besluta om sådana undantag från bestämmelserna i detta kapitel som är nödvändiga med hänsyn till försvars- och säkerhetspolitiska intressen.

Regeringen får överlåta till en upphandlande enhet att själv besluta om sådana undantag som avses i första stycket. *Lag (1994:614).*

7 kap. Överprövning, skadestånd m.m.

Överprövning

1 § En leverantör som anser att han lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till länsrätten ansöka om åtgärder enligt nämnda paragraf.

En ansökan enligt första stycket får inte prövas efter den tidpunkt då avtal om upphandlingen slöts. *Lag (1997:1068)*

2 § Om den upphandlande enheten har brutit mot 1 kap. 4 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall länsrätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Om det är fråga

²⁷ Senaste lydelse 1995:704.

om en upphandling som avses i 4 kap., får länsrätten vid vite förbjuda den upphandlande enheten att fortsätta upphandlingen utan att avhjälpa bristerna.

Länsrätten får omedelbart besluta att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats. Länsrätten får dock låta bli att fatta ett sådant interimistiskt beslut, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören. *Lag (1996:433).*

3 § Ett mål som avser åtgärder enligt 2 § får inte avgöras slutligt så länge |medlingsförfarande enligt 12 och 13 §§ pågår. *Lag (1995:704).*

4 § En ansökan enligt 1 § skall göras hos den länsrätt i vars domkrets den upphandlande enheten har sitt hemvist.

Förbud mot överklagande

5 § Ett beslut på vilket denna lag är tillämplig får inte överklagas med stöd av 10 kap. kommunallagen (1991:900) eller 22 kap. kyrkolagen (1992:300).

Skadestånd

6 § En upphandlande enhet som inte följt bestämmelserna i denna lag skall ersätta därigenom uppkommen skada för leverantör.

7 § Anbudsgivare eller anbudssökande som deltagit i en upphandling enligt 4 kap. är berättigad till ersättning för kostnader för att förbereda anbud och i övrigt delta i upphandlingen, om åsidosättandet av bestämmelserna i denna lag menligt har påverkat hans möjligheter att tilldelas upphandlingen.

8 § Talan om skadestånd skall väckas vid allmän domstol inom ett år från den dag då avtal om upphandlingen slöts. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad. *Lag (1997:1068).*

Tillsyn

9 § En särskild nämnd, Nämnden för offentlig upphandling, utövar tillsyn över den offentliga upphandlingen enligt denna lag.

Vid sin tillsyn får nämnden inhämta alla nödvändiga upplysningar från upphandlande enheter.

Upplysningarna skall i första hand inhämtas genom skriftligt förfarande. Om det på grund av materialets omfång, brådska eller något annat förhållande är lämpligare, får upplysningarna inhämtas genom besök hos den upphandlande enheten. *Lag (1994:614).*

10 § En upphandlande enhet är skyldig att tillhandahålla de upplysningar som Nämnden för offentlig upphandling begär för sin tillsyn. *Lag (1994:614)*

Granskning

11 § En upphandlande enhet kan få sina rutiner för upphandling enligt 4 kap. granskade av en oberoende granskare i syfte att bedöma om rutinerna stämmer överens med EG:s upphandlingsregler och denna lag.

Granskaren skall genomföra granskningen enligt europeisk standard och, sedan granskaren försäkrat sig om att eventuella brister rättats till, utfärda ett intyg om att rutinerna stämmer överens med denna lag.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll ackrediterar granskare. Vid ackrediteringen tillämpas bestämmelserna i lagen (1992:1119) om teknisk kontroll.

Kostnaderna för granskningen skall betalas av den upphandlande enheten. *Lag (1996:433).*

Medling

12 §²⁸ Utan hinder av att ansökan enligt 1 § har gjorts får en anbudsgivare eller anbudssökande som anser att han lidit eller kan komma att lida skada på grund av att en upphandlande enhet under pågående upphandling inte följer bestämmelserna i 4 kap. begära medling hos Europeiska gemenskapernas kommission. Framställning om medling kan också riktas till Nämnden för offentlig upphandling, som omedelbart skall överlämna framställningen till kommissionen. *Lag (1997:1068).*

13 §²⁹ Den upphandlande enheten skall meddela Europeiska gemenskapernas kommission om den vill delta i medlingsförfarandet och dessutom om någon ansökan har gjorts enligt 1 § eller talan om skadestånd väckts.

Var och en av deltagarna i ett medlingsförfarande skall godkänna den medlare som kommissionen valt samt utse vardera ytterligare en medlare.

Medlarna får anlita högst två experter. Kommissionen och deltagarna har rätt att inte godkänna de experter som anlitas av medlarna.

Den som har begärt medling, upphandlande enhet, anbudssökande eller anbudsgivare som deltagit i upphandlingen skall beredas tillfälle att muntligen eller skriftligen delta i medlingen. *Lag (1997:1068).*

14 §³⁰ Om inte annat avtalas skall deltagarna i ett medlingsförfarande bära sina egna kostnader och i lika delar bära övriga kostnader för förfarandet.

Deltagarna har rätt att när som helst begära att medlingsförfarandet skall ställas in. *Lag (1997:1068).*

Verkställighetsföreskrifter

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för att uppfylla Sveriges internationella förpliktelser rörande offentlig upphandling när det gäller

1. vad en annons skall innehålla,
2. tekniska specifikationer, och
3. skriftliga bevis som avses i 1 kap. 18 §. *Lag (1997:1068).*

²⁸ Senaste lydelse 1995:704.

²⁹ Senaste lydelse 1995:704.

³⁰ Senaste lydelse 1994:614.

Förteckning av tjänster (Avdelning A och B) och av byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten enligt 1 kap. 5 § (Avdelning C).*Avdelning A*

- 1 Underhåll och reparation av motorfordon, hushållsartiklar och maskinutrustning
- 2 Landtransport, inkl. säkerhetstransporter, kurir- och taxi transport, utom postbefordran
- 3 Lufttransport, utom postbefordran
- 4 Postbefordran till lands och i luften, utom sådana tjänster som avses i avdelning B 18
- 5 Telekommunikation*
- 6 Finansiella tjänster
 - a Försäkringstjänster
 - b Bank- och förvaltningstjänster mot avgifter, provision, ränta och andra former av ersättningar**
- 7 Datatjänster och därmed anknutna tjänster
- 8 Tjänster för forskning och utveckling, som endast gäller den egna verksamheten och helt finansieras av den upphandlande enheten
- 9 Redovisning, revision och bokföring
- 10 Marknadsundersökningar, inkl. opinionsmätningar
- 11 Konsulttjänster för administration och organisation av företag
- 12 Arkitekttjänster
Ingenjörs- och konstruktörtjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur och anknutna vetenskapliga och tekniska konsulttjänster
- 13 Tjänster avseende annonsering (reklam)
- 14 Fastighetsförvaltning, inkl. städning och löpande underhåll
- 15 Förlags- och tryckeritjänster, som utförs mot ersättning
- 16 Tjänster för avloppsrening, sophantering, sanering och liknande verksamhet

Avdelning B

- 17 Hotell- och restaurangtjänster
- 18 Rälsbunden transport
- 19 Sjötransport och annan vattenburen transport
- 20 Stuveritjänster, godshantering i terminal, på flygplats, eller i hamnar
- 21 Juridiska tjänster***
- 22 Arbetsförmedling, till personalvård anknutna tjänster
- 23 Säkerhets- och bevakningstjänster, utom säkerhetstransporter
- 24 Utbildning, inkl. yrkesutbildning
- 25 Hälso- och sjukvård samt socialtjänst
- 26 Tjänster inom kultur, fritids- och idrotts verksamhet
- 27 Andra tjänster

* utom telefoni, telex, radiotelefoni, personsökning och satellittjänster

** utom tjänster i samband med utgivning eller omsättning av värdepapper och andra finansiella instrument, förvaltning av statsskulden och sådana tjänster som utförs av Sveriges riksbank

*** utom skiljemanna- och förlikningsuppdrag

Avdelning C

Förteckning över yrkesområden enligt den allmänna industriella klassificeringen av ekonomiska aktiviteter inom Europeiska gemenskaperna (NACE)

KlassGrupp	Undergrupp och position	Beskrivning
50		BYGGNADS- OCH ANLÄGGNINGSGÄRARBETE
500		Byggnads- och anläggningsarbete (utan specificering) och rivningsarbete
	500.1	Byggnads- och anläggningsarbete (utan specialisering)
	500.2	Rivningsarbete
501		Husbyggnadsarbete: bostäder, kontor, sjukhus och andra husbyggnader
	501.1	Byggnadsarbete, allmänt
	501.2	Taktäckning
	501.3	Utförande av skorstenar, eldstäder, ugnar
	501.4	Utförande av tätskikt
	501.5	Reparation och underhåll av fasader
	501.6	Ställningsbygge
	501.7	Andra specialiserade verksamheter i samband med byggnadsarbete (inklusive träarbeten)
502		Anläggningsarbete: vägar, broar, järnvägar etc.
	502.1	Anläggningsarbete, allmänt
	502.2	Schaktning, terrassering
	502.3	Utförande av broar, tunnlar, schakt samt borrhning
	502.4	Utförande av vattenanläggningar (kanaler, hamnar, slussar, dammar etc.)
	502.5	Utförande av vägar (inklusive start- och landningsbanor samt specialiserade arbeten avseende flygplatser)
	502.6	Utförande av specialiserade arbeten avseende vattenförsörjning (konstbevattning, dränering, vatten- och avloppsnät, reningsverk etc.)
	502.7	Andra specialiserade verksamheter i samband med anläggningsarbete
503		Installationsarbete
	503.1	Installationsarbete, allmänt
	503.2	Installation av ledningar för gas och vatten samt montering av sanitetsutrustning
	503.3	Installation av värme- och ventilationsanläggningar
	503.4	Installation av värme- och ljudisolering, vibrationskydd
	503.5	Installation av elanläggningar
	503.6	Installation av antenner, åskledare, telefoner etc.
504		Byggnadskompletteringsarbete
	504.1	Byggnadskompletteringsarbete, allmänt
	504.2	Putsning
	504.3	Snickeriarbeten, främst avseende montering på platsen (inklusive parkettläggning)
	504.4	Glasning, målning, tapetsering
	504.5	Plattsättning och annan golv- och väggbeklädnad
	504.6	Andra byggnadskompletteringsarbeten (installation av öppna spisar etc.)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

På regeringens vägnar

ERIK ÅSBRINK

Nils Dexe
(Finansdepartementet)
